

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

В сила от 10.06.2006 г.

Обн. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.53 от 30 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда защитата на потребителите, правомощията на държавните органи и дейността на сдруженията на потребителите в тази област.

(2) Целта на този закон е да осигури защита на следните основни права на потребителите:

1. право на информация за стоките и услугите;
2. право на защита срещу рискове от придобиването на стоки и услуги, които могат да застрашат живота, здравето или имуществото им;
3. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) право на защита на икономическите им интереси при придобиването на стоки и услуги при нелоялни търговски практики и способности за продажба, неравноправни договорни условия и предоставянето на гаранции за стоките;
4. право на обезщетение за вреди, причинени от дефект на стоки;
5. право на достъп до съдебни и извънсъдебни процедури за разрешаване на потребителски спорове;
6. право на образование по въпроси, отнасящи се до защитата им;
7. право на сдружаване с цел защита на интересите им;
8. право на представителство пред държавните органи, вземащи решения по въпроси, които ги засягат.

Чл. 2. При провеждане на държавната политика в отделните отрасли и сектори на икономиката органите на изпълнителната власт вземат предвид и интересите на потребителите.

Чл. 3. (1) Правата, предоставени на потребителите по този закон, не могат да бъдат ограничавани. Всяка уговорка, с която предварително се изключват или ограничават правата им, е недействителна.

(2) Отказът от права, предоставени на потребителите по този закон, е недействителен.

(3) (В сила от 01.01.2007 г.) Всяка клауза в договор, която посочва за приложим закона на друга държава, която не е член на Европейския съюз, и която клауза изключва

прилагането на разпоредбите на този закон или на закона на държава - членка на Европейския съюз, е нищожна.

Глава втора. ИНФОРМАЦИЯ, ПРЕДОСТАВЯНА НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Раздел I.

Общо задължение за предоставяне на информация

Чл. 4. Търговецът е длъжен да предостави на потребителя, преди придобиването на стоката или ползването на услугата, подходяща информация, позволяваща му да направи своя избор, която включва:

1. всички характеристики на стоката или услугата, които трябва да бъдат известни на потребителя, включително състава, опаковката, както и инструкцията за ползване, комплектовка и поддръжане;
2. цена, количество, начин на плащане и други договорни условия;
3. (отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)
4. опасностите, свързани с обичайната употреба, ползване или поддръжка на стоката или услугата;
5. условията за употреба на стоката или услугата; влиянието, което тя оказва върху други стоки и услуги при евентуална съвместна употреба или ползване;
6. условия и срок на гаранцията;
7. срок на годност.

Чл. 5. (1) Търговецът е длъжен да предоставя информацията за стоката или услугата в писмена форма или по друг подходящ начин, който позволява възприемането ѝ от потребителя. Когато се предоставя в писмена форма, информацията задължително трябва да е на български език и да е изразена в единиците на величините от Международната система единици SI.

(2) Информацията трябва да бъде вярна, пълна и разбираема.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

Чл. 6. Търговецът е длъжен да определи специално обозначени места, отделени от местата на останалите стоки в търговския обект, и предварително да информира по подходящ начин потребителите, когато предлага:

1. употребявани стоки;
2. нехранителни стоки с изтекъл срок на годност, чиято продажба не създава опасност за живота и здравето на потребителите;
3. стоки с отклонения от предварително обявените показатели, чиято продажба не създава опасност за живота и здравето на потребителите;
4. стоки с намалени цени.

Чл. 7. Търговецът не се освобождава от задълженията по чл. 4 - 6 дори когато не

е получил необходимата информация от доставчика или производителя.

Чл. 8. (1) Търговецът е длъжен да постави в близост до входа на търговския обект следната информация:

1. фирмата и адреса на управление на търговеца;
2. името и фамилията на лицето, отговорно за обекта;
3. работното време на търговския обект.

(2) Когато търговският обект е затворен, търговецът обявява това на мястото, на което обявява работното време.

(3) Обявеното работно време е задължително за търговеца.

Раздел II. Етикетиране на стоките

Чл. 9. (1) Търговецът е длъжен да предлага на потребителите стоки с етикети на български език или и на български език, с изключение на случаите, когато информацията по ал. 2 може да бъде предоставена чрез използването на широко разпространени символи, като пиктограми и други знаци, които са лесно разбираеми за потребителите, или чрез използването на наименования за произход на стоките, които са общоизвестни.

(2) Етикетът задължително съдържа информация за производителя и вносителя, ако стоката е от внос, за вида на стоката, нейните съществени характеристики, срока на годност и условията на съхраняването ѝ и, ако е необходимо, указания за употреба.

(3) Информацията, съдържаща се в етикета, трябва да бъде разбираема, достъпна, ясна, лесна за отличаване и да не бъде подвеждаща.

(4) Търговецът няма право да отстранява или да променя етикета, маркировката или друга информация, дадена от производителя или вносителя, ако с това свое действие ще подведе потребителите.

(5) При предлагането на стоки освен етикети могат да се използват и други средства за информиране на потребителите, които да поясняват и допълват данните от етикета, ако това се изисква от наредбите по чл. 12.

Чл. 10. (1) Стоките, пакетирани или опаковани предварително, трябва да съдържат информация за тяхното количество, която да бъде означена върху опаковката, а при липса на такава - върху самата стока.

(2) Производителят или лицето, пакетираше или опаковало стоката, носи отговорност за означаването на количеството, а когато стоката е от внос - за предоставянето на тази информация отговаря вносителят.

(3) Когато количеството на стоката, пакетирана или опакована предварително, не е означено от производителя, вносителя или от лицето, пакетираше или опаковало стоката, търговецът е длъжен да означае количеството върху стоката, върху опаковката ѝ или на табела, поставена в непосредствена близост до стоката.

Чл. 11. Когато стоката не позволява поставянето на етикет, търговецът е длъжен

да предостави на потребителя в писмена форма данните по чл. 9, ал. 2 по друг подходящ начин или чрез предоставяне на съответните документи.

Чл. 12. Министерският съвет приема наредби за:

1. изискванията към отделни групи стоки, етикетирането им и/или методите за изпитване на техни основни характеристики;
2. стоките, имитиращи храни.

Раздел III. Указания за употреба на стоките

Чл. 13. (1) Стоките, чиято употреба изисква наличието на технически познания, стоките, съдържащи опасни вещества, или стоките, чиято употреба предполага наличието на специални умения или спазването на специални изисквания за безопасност, трябва да бъдат придружени от указания за тяхната употреба, изготвени от производителя.

(2) Указанията за употреба на стоките съдържат информация, необходима на потребителите за правилното и безопасното използване и инсталиране, свързване, поддръжка или съхраняване на стоките. При необходимост указанията за употреба съдържат списък със съставните части и детайли на стоката.

(3) Производителят, търговецът и всяко друго лице, което пуска на пазара стока по ал. 1 от внос, е длъжен да осигури указания за употребата ѝ на български език.

Чл. 14. При поискване от потребителя и когато стоката позволява това, търговецът е длъжен да покаже начина на нейното действие.

Раздел IV. Обозначаване на цените на стоките и услугите

Чл. 15. (1) (Доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Всеки търговец предварително поставя на видно място в непосредствена близост до стоката нейната продажна цена.

(2) Продажните цени на стоките, предлагани чрез каталози, трябва да бъдат посочени до снимката или описанието на стоката.

Чл. 16. Продажната цена и цената за единица мярка на стоките и услугите трябва да бъдат недвусмислени, лесно разбираеми, ясно и четливо изписани и да не въвеждат потребителя в заблуждение.

Чл. 17. В случаите, когато продажната цена на стоката или услугата е съставена от отделни елементи със съответни продажни цени, сборът от продажните цени се изписва ясно и точно като крайна цена.

Чл. 18. Търговецът може предварително да информира потребителя за готовността си да преговаря за отстъпка от размера на обявената цена или на някои от обявените ѝ елементи.

Чл. 19. (1) Цената на стоката трябва да бъде посочена в левове.

(2) Цената се обявява за съответната мерна единица и разфасовката, ако е различна от нея, или за брой.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

(4) В търговския обект обявената продажна цена и цената за единица мярка трябва да включват:

1. данъка върху добавената стойност (ДДС) и всички други допълнителни данъци и такси, и

2. цената на всички стоки и услуги, които следва да бъдат заплатени допълнително от потребителя, в случаите когато те задължително трябва да бъдат продадени или извършени от търговеца.

(5) Обявяването на различни цени за един и същ вид стока в търговския обект е забранено, с изключение на случаите по чл. 6.

Чл. 20. (1) Търговецът е длъжен едновременно да обозначи продажната цена и цената за единица мярка на предлаганите в търговския обект стоки чрез етикети, ценоразписи, табели или по друг подходящ начин. Когато видът на стоката позволява поставянето на етикет, продажната цена може да се обозначи върху етикета.

(2) Не подлежи на обозначаване продажната цена на:

1. стоки, които се влагат при извършването на услуга;

2. стоки, продавани на търг и/или на аукцион;

3. антики и произведения на изкуството.

(3) Цената за единица мярка не се обозначава, ако е идентична с продажната цена.

Чл. 21. Всяка реклама на стоки, която посочва продажната им цена, трябва да посочи и цената за единица мярка.

Чл. 22. (1) За стоките, които се предлагат в опаковка, цената за количеството и цената за единица мярка се поставят върху опаковката, а ако това не е възможно, в непосредствена близост до стоката.

(2) При предлагане на предварително опаковани стоки обозначените продажна цена и цена за единица мярка се отнасят за нето тегло на стоката.

(3) При продажба на стоки, предлагани в обща опаковка, търговците могат да обозначат само продажната цена.

Чл. 23. За стоките, които се продават в насипно състояние, се обозначава само цената за единица мярка.

Чл. 24. (1) Всеки търговец, който предлага услуги на потребителите, е длъжен

предварително да обозначи продажните цени на предлаганите от него услуги чрез ценоразпис, поставен на видно място в търговския обект. В случаите, когато поставянето на ценоразпис е неудобно поради обема на предлаганите услуги, е допустимо изготвянето на ценоразпис във вид на брошура, която се предоставя на всеки потребител преди извършването на услугата и при заплащането ѝ.

(2) Ценоразписът трябва да е недвусмислен и лесен за четене и разбиране.

(3) Изискванията на ал. 1 не се прилагат в случаите по чл. 26.

Чл. 25. (1) Когато услугата се предлага извън търговския обект, търговецът трябва да информира потребителя за цената на услугата.

(2) Когато услугата се предлага в търговския обект, търговецът трябва да посочи цената по разбираем начин и на място, което е лесно видимо извън търговския обект.

Чл. 26. (1) Когато потребителят желае да получи услуга, различна от обичайно предлаганите от търговеца услуги, търговецът може да му предложи оферта, като цената се договаря индивидуално.

(2) Офертата трябва да включва:

1. името и адреса на търговеца;

2. вида и характера на услугата, която трябва да бъде предоставена, и евентуалните доставки, които трябва да бъдат извършени;

3. продажната цена или цената, изготвена въз основа на параметрите, свързани с вида на услугата, които потребителят е посочил;

4. срока на действие на офертата.

(3) В случай че офертата не е безплатна, потребителят трябва да бъде информиран за нейната цена преди изготвянето ѝ.

Чл. 27. (1) Продажната цена на услугата се посочва в левове.

(2) Продажната цена на услугата включва ДДС и всички други данъци и такси, дължими от потребителя, както и цената на всички стоки и услуги, които трябва да бъдат заплатени допълнително от потребителя.

(3) Означаването на различни цени за една и съща услуга в търговския обект е забранено. Ако въпреки това са посочени различни цени за една и съща услуга, потребителят заплаща по-ниската цена.

Чл. 28. Лицата, осъществяващи търговска дейност с платени паркинги и гаражи, са длъжни да обявят цените на паркоместата на видно за потребителите място в непосредствена близост до входа.

Чл. 29. Лицата, осъществяващи търговска дейност в бензиностанции и газостанции, са длъжни да поставят табели с цените на предлаганите от тях горива по такъв начин, че да се виждат от водачите, движещи се в платното, от страната на което е построена бензиностанцията или газостанцията.

Чл. 30. Търговецът е длъжен да издава документ за извършената продажба, който да съдържа най-малко данните за датата на продажбата, вида на стоката или услугата и цената.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава наредби за реда за предоставяне на информация на потребителите и за означаване на цените на определени видове стоки или услуги.

Глава трета.

ЗАБЛУЖДАВАЩА И СРАВНИТЕЛНА РЕКЛАМА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 64 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 08.09.2007 Г., ОТМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2008 Г.)

Раздел I.

Общи разпоредби

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 33. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Раздел II.

Заблуждаваща реклама

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Раздел III.

Непочтена реклама (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007

г.)

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

Раздел IV.

Сравнителна реклама (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 40. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 41. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 42. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Глава четвърта.

ТЪРГОВСКИ ПРАКТИКИ И СПОСОБИ ЗА ПРОДАЖБА

Раздел I.

Договор, сключен извън търговския обект

Чл. 43. (1) Договор, сключен извън търговския обект, е договорът между търговец и потребител за доставка на стоки или услуги, сключен:

1. при посещение на търговеца на работното място на потребителя, в дома на потребителя или в дома на друг потребител, когато посещението не е изрично поискано от потребителя;

2. по време на пътуване, организирано от търговеца.

(2) Търговец по ал. 1 е всяко физическо или юридическо лице, което сключва договори извън търговския обект като част от своята търговска или професионална дейност, както и всяко лице, упълномощено да извършва този вид сделки от името и в полза на търговеца.

Чл. 44. Разпоредбите на този раздел се прилагат и по отношение на:

1. договорите за доставка на стоки или услуги, различни от тези, за които потребителят изрично е поискал посещение на търговеца, когато при отправяне на поканата за посещение потребителят не е знаел и не е могъл да знае, че доставката на тези стоки или услуги е част от търговската или професионалната дейност на търговеца;

2. договорите, при които предложението за сключване е направено от потребителя при условията по т. 1 и чл. 43, ал. 1, независимо че потребителят не е обвързан с предложението преди неговото приемане от търговеца;

3. предложенията за сключване на договор от страна на потребителя в случаите по т. 1 и чл. 43, ал. 1, когато потребителят е обвързан с направеното предложение;

4. договорите за доставка на стоки и за включването им в недвижим имот или

договорите за ремонт на недвижим имот.

Чл. 45. Разпоредбите на този раздел не се прилагат по отношение на договор:

1. на стойност под 120 лв.;
2. за строителство, продажба, наем на недвижими имоти и договорите с предмет други права върху недвижими имоти;
3. за редовна доставка на хранителни стоки, на напитки или други домакински стоки за текуща употреба;
4. за доставка на стоки и услуги при едновременното наличие на следните условия:
  - а) сключен по каталог, с който потребителят е имал възможност да се запознае в отсъствието на представител на търговеца;
  - б) предвижда се продължаване на контактите между потребителя и представител на търговеца във връзка с тази или бъдеща сделка;
  - в) каталогът и договорът съдържат информация за правото на потребителя да върне стоката на търговеца в срок, не по-кратък от 7 дни, считано от деня на нейното получаване, или да се откаже от договора през този период, без да дължи друго освен съхраняване на стоките с грижата на добър стопанин;
5. за застраховка;
6. с предмет ценни книжа.

Чл. 46. (1) При договори, сключени извън търговския обект, търговецът е длъжен да уведоми потребителя за правото му да се откаже от договора, като посочи името и адреса си и начина за упражняването на това право.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя в писмена форма и трябва да съдържа необходимите елементи, позволяващи индивидуализирането на договора, и датата, на която потребителят е уведомен за правото му да се откаже от договора.

(3) Информацията по ал. 1 се предоставя на потребителя, както следва:

1. в случаите по чл. 43, ал. 1 - при сключването на договора;
2. в случаите по чл. 44, т. 1 - не по-късно от сключването на договора;
3. в случаите по чл. 44, т. 2 и 3 - при отправяне предложението на потребителя за сключване на договор.

Чл. 47. (1) Потребителят може да се откаже писмено от сключения извън търговския обект договор, без да дължи обезщетение или неустойки, като уведоми търговеца за отказа си в 7-дневен срок от деня, в който е получил информацията по чл. 46, ал. 1.

(2) Потребителят се освобождава от задълженията си, произтичащи от договора, сключен извън търговския обект, от датата на уведомяване на търговеца съгласно ал. 1.

(3) Когато търговецът не е предоставил на потребителя информацията по чл. 46, ал. 1, срокът за отказ от договора е три месеца от датата на сключване на договора.

Раздел II.

Договор за продажба от разстояние

Чл. 48. (1) Договор за продажба от разстояние е всеки договор, сключен въз основа на предложение от страна на доставчика до потребителя като част от система за продажба на стоки или предоставяне на услуги, при която от датата на отправяне на предложението до сключването на договора страните не са във физически контакт помежду си.

(2) Доставчик по ал. 1 е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята търговска или професионална дейност сключва договор за продажба от разстояние с потребител.

(3) При отправяне на предложение от страна на доставчика и на поръчка от страна на потребителя за продажба от разстояние се използват средства за комуникация от разстояние, като:

1. адресирани и неадресирани печатни материали;
2. стандартно писмо;
3. реклама в пресата с купон за поръчка;
4. каталог;
5. телефон (със или без участието на човек);
6. радио;
7. телевизия;
8. видеотелефон;
9. видеотекст;
10. компютър;
11. електронна поща;
12. интернет;
13. факс.

(4) Средство за комуникация от разстояние е и всяко друго средство извън посочените в ал. 3, което може да се използва за сключване на договор за продажба от разстояние.

Чл. 49. (1) Предварителното съгласие на потребителя се изисква при използване на следните технически средства от страна на доставчика:

1. автоматизирана система за позвъняване без човешка намеса;
2. факс;
3. електронна поща.

(2) Средствата за комуникация от разстояние, различни от посочените в ал. 1, които дават възможност за осъществяване на индивидуална комуникация, се използват от доставчика, когато потребителят не е заявил изрично своето несъгласие за ползването им.

Чл. 50. (1) Разпоредбите на този раздел не се прилагат по отношение на договорите:

1. сключени чрез използването на автомати за продажба или на автоматизирани търговски помещения;
2. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) сключени с предприятия, предоставящи

обществени електронни съобщителни услуги чрез обществени телефонни апарати;

3. за строителство и продажба на недвижими имоти или договорите с предмет други права върху недвижим имот с изключение на договорите за наем.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Разпоредбите на чл. 48 - 55 и чл. 58, 59 и 61 не се прилагат за договорите за предоставяне на финансови услуги от разстояние по Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Разпоредбите на чл. 52, 54, 55 и 58 не се прилагат по отношение на договорите:

1. за доставка на хранителни стоки, напитки или други стоки за ежедневна употреба в дома на потребителя на посочен от него адрес или на работното му място при извършване на редовни доставки;

2. за предоставяне на следните услуги: настаняване, транспорт, хранене и услугите, свързани със свободното време, при които доставчикът се задължава при сключването на договора да предостави тези услуги на определена дата или в рамките на определен срок.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Забранява се предлагането и продажбата чрез сключване на договори за продажба от разстояние на:

1. лекарства, хранителни добавки и хомеопатични продукти;
2. други продукти, представяни с лечебно въздействие.

Чл. 52. (1) Доставчикът е длъжен преди сключването на договора да предостави своевременно на потребителя следната информация:

1. името и адреса на доставчика;
2. основните характеристики на стоките или услугите;
3. цената на стоките или услугите с включени всички данъци и такси;
4. стойността на пощенските или транспортните разходи, невключени в цената на стоките или услугите, свързани с тяхната доставка;
5. стойността на използване на средството за комуникация от разстояние, когато тя се изчислява по начин, различен от посочения в основната тарифа;
6. начина на плащане, доставка и изпълнение на договора;
7. правото на потребителя да се откаже от договора и условията, при които стоката може да бъде върната или услугата да бъде отказана, с изключение на случаите по чл. 55, ал. 2;
8. периода, за който направеното предложение или цена остават в сила;
9. минималната продължителност на договора - при договори за постоянна или периодична доставка на стоки или услуги.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да бъде предоставена по ясен и разбираем начин в зависимост от вида на използваното средство за комуникация, да подчертава търговския характер на предложението и да бъде в съответствие с принципа на добросъвестност при търговските сделки и добрата търговска практика.

(3) При телефонни съобщения доставчикът е длъжен да уведоми потребителя в началото на разговора за своята самоличност и търговската цел на обаждането.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) (1) Доставчикът

няма право да приема авансово плащане, освен при изрично съгласие на потребителя за това.

(2) Алинея 1 не се прилага при предоставяне на услуги на информационното общество по смисъла на Закона за електронната търговия и при предоставяне на електронни съобщителни услуги по смисъла на Закона за електронните съобщения.

Чл. 54. (1) Доставчикът потвърждава в писмена форма или на друг траен носител информацията по чл. 52, ал. 1 не по-късно от доставянето на стоката или изпълнението на договора.

(2) Информацията, предоставена на потребителя в писмена форма, трябва да съдържа:

1. името на доставчика и служебния адрес, на който потребителят може да изпраща жалби;

2. правото на потребителя да се откаже от сключения договор, условията и начина за упражняването на това право;

3. условията за прекратяване на договора, когато той е сключен за неопределен срок или за срок, по-дълъг от една година;

4. данни за предоставяните услуги след продажбата и за предоставените гаранции.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и ал. 2, т. 2, 3 и 4 не се прилагат за услуги, чието изпълнение се осъществява чрез използването на средство за комуникация от разстояние, когато тези услуги се предоставят еднократно и се фактурират от оператора на средството за комуникация от разстояние.

(4) Оператор на средство за комуникация е всяко физическо или юридическо лице, чиято търговска или професионална дейност включва предоставянето на разположение на доставчика на едно или няколко средства за комуникация от разстояние.

Чл. 55. (1) Потребителят има право, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, да се откаже от сключения договор от разстояние в срок 7 работни дни, считано от датата на:

1. получаване на стоката от потребителя, когато са изпълнени изискванията на чл. 54 - за стоки;

2. сключване на договора, а когато задълженията по чл. 54 са изпълнени след сключването на договора - от деня на тяхното изпълнение, но не по-късно от срока по ал. 3 - за услуги.

(2) Алинея 1 не се прилага по отношение на следните видове договори:

1. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) за предоставяне на услуги, чието изпълнение е започнало с изричното съгласие на потребителя преди изтичането на срока по ал. 1;

2. за доставка на стоки и предоставяне на услуги, чиято цена зависи от колебанията на финансовите пазари, които доставчикът не е в състояние да контролира;

3. за доставка на стоки, изработени съобразно изискванията на потребителя или по негова индивидуална поръчка;

4. за доставка на стоки, които поради своето естество не могат да бъдат върнати или подлежат на бързо разваляне, или има опасност от влошаване на качествения им

характеристики;

5. за доставка на аудио- и видеозаписи или програмни продукти, разпечатани от потребителя;

6. за доставка на вестници, списания и други периодични издания;

7. за хазартни игри и лотарии.

(3) Потребителят може да упражни правото си на отказ от сключен договор от разстояние за финансови услуги в срок 14 дни.

(4) Когато доставчикът не изпълни задълженията си по чл. 54, потребителят има право да се откаже от сключения договор в срок три месеца, считано от датата на получаване на стоката или от сключването на договора за предоставяне на услугата.

(5) Когато информацията по чл. 54 е предоставена на потребителя в рамките на срока по ал. 4, срокът по ал. 1 започва да тече от датата на предоставянето ѝ.

(6) Доставчикът е длъжен да възстанови на потребителя в пълен размер заплатените от него суми не по-късно от 30 дни, считано от датата, на която потребителят е упражнил правото си на отказ от сключения договор.

(7) Потребителят е длъжен да съхранява получените от доставчика стоки, тяхното качество и безопасност по време на срока по ал. 1.

Чл. 56. (1) При закупуване на стоки или предоставяне на услуги чрез използване на кредит, предоставен на потребителя от доставчика или от трето лице, което има договор с доставчика, договърът за кредит се прекратява, когато потребителят упражни правото си на отказ от договора, сключен от разстояние.

(2) При прекратяване на договора за кредит по ал. 1 потребителят не дължи неустойка или обезщетение на доставчика или на лицето, предоставило кредита.

(3) Всяка уговорка между страните, която противоречи на разпоредбата на ал. 2, е недействителна.

Чл. 57. (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Чл. 58. Доставчикът е длъжен да изпълни договора, сключен от разстояние, не по-късно от 30 дни, считано от датата, следваща изпращането на поръчката на потребителя до доставчика чрез използване на средство за комуникация от разстояние, освен ако страните са уговорили различен срок на доставка.

Чл. 59. (1) Когато доставчикът не може да изпълни задълженията си по договора поради това, че не разполага с поръчаните стоки и услуги, той е длъжен да уведоми потребителя и да възстанови платените от него суми в срок до 30 дни от датата, на която доставчикът е следвало да изпълни задължението си по договора.

(2) Доставчикът може да достави на потребителя стоки или услуги със същото качество и цена, когато тази възможност е била изрично предвидена преди сключването на договора или в самия договор. В този случай той уведомява потребителя по ясен и разбираем начин за промяната в изпълнението на договора.

(3) Когато при условията на ал. 2 доставчикът изпълни друго вместо дължимото и потребителят упражни правото си на отказ от сключения договор, разходите по връщането на стоките са за сметка на доставчика, за което потребителят трябва да бъде

уведомен.

Чл. 60. (Отм. - ДВ, бр. 23 от 2009 г., в сила от 01.11.2009 г.)

Чл. 61. Доставчикът е длъжен да докаже, че е:

1. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) изпълнил задължението си за предоставяне на информация на потребителя по чл. 52, 54 и чл. 59, ал. 1 и 2;
2. получил съгласието на потребителя за сключване на договора от разстояние,
- и
3. получил съгласието на потребителя за изпълнението на договора, ако е необходимо.

Раздел III. Способи за продажба

Чл. 61а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Разпоредбите на този раздел имат за цел да защитят търговците и потребителите от използването на търговските способности за продажба по чл. 62 - 68.

Чл. 62. (1) Доставката на стоки или предоставянето на услуги на потребителя срещу заплащане без изрично и предварително искане от негова страна е забранено.

(2) Когато потребителят получи стока или услуга, за които не е отправил изрично и предварително искане, той не е длъжен да възстанови стоката и не дължи заплащане на стоката или услугата на този, който я е изпратил или предоставил.

(3) Липсата на отговор от страна на потребителя не означава съгласие от негова страна.

Чл. 63. Всяко съобщение за намаление на цените трябва да посочва:

1. стоките и услугите или групата стоки и услуги, за които е валидно намалението на цените;
2. условията, при които се извършва намалението на цените;
3. срока, през който стоките и услугите се продават с намалени цени.

Чл. 64. Съобщението за намаление на цените се прави по един от следните начини:

1. чрез поставяне на новата цена до старата, която е зачертана, или
2. чрез думите "нова цена" и "стара цена", последвани от съответните суми, или
3. чрез посочване на процент на намалението, като новата цена се поставя до старата цена, която е зачертана.

Чл. 65. (1) Всяко съобщение за намаление на цените трябва да съдържа старата цена, която търговецът е прилагал през определен период преди датата, от която влиза в сила намалението на цената.

(2) Стара цена е цената, която търговецът е прилагал през период, не по-кратък от един месец преди датата на намалението на цените.

(3) Алинея 2 не се прилага за храни и други бързо развалящи се стоки.

Чл. 66. (1) Съобщението за намаление на цените не може да бъде прилагано за период, по-дълъг от един месец и по-кратък от един работен ден.

(2) Съобщението за намаление на цените може да обхваща и период, по-дълъг от един месец, но не повече от 6 месеца, в следните случаи:

1. пълна или частична разпродажба на стоките наличности при продажба на търговския обект;

2. пълна или частична разпродажба на стоките наличности в търговския обект при частично преустановяване на търговската дейност на търговеца, при условие че това основание не е било използвано през последните три години;

3. извършване на преустройство и строителни работи в търговския обект със срок над 30 работни дни;

4. прехвърляне на предприятието или ликвидация.

Чл. 67. Забранява се предлагането на две или повече стоки или услуги с една обща цена, без наличието на съществена връзка между предлаганите стоки или услуги, освен в случаите, когато:

1. всяка от стоките или услугите, предлагани заедно, може да бъде закупена в търговския обект поотделно на своята обичайна цена, и

2. потребителят е информиран за възможността по т. 1, както и за индивидуалната цена на всяка от стоките или услугите.

Чл. 68. Забранява се използването на търговски практики, които накърняват икономическите интереси или колективните интереси на потребителите.

Чл. 68а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Забранява се всяко действие или бездействие, което противоречи на законодателството за защита на интересите на потребителите, посочено в Регламент 2006/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за административното сътрудничество между органите, отговарящи за прилагане на законодателството за защита на потребителите на държавите - членки на Европейския съюз.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Министерският съвет приема решение за определяне на органите, които отговарят за защита на икономическите интереси на потребителите, по смисъла на Регламент 2006/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за административното сътрудничество между органите, отговарящи за прилагане на законодателството за защита на потребителите на държавите - членки на Европейския съюз.

(3) Министерският съвет приема наредба за реда и условията за участието на органите по ал. 2 в административното сътрудничество с държавите - членки на Европейския съюз, и с Европейската комисия.

Раздел IV.

Нелоялни търговски практики (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

Чл. 68б. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Разпоредбите на този раздел имат за цел да осигурят защита на потребителите срещу нелоялни търговски практики преди, по време на и след отправяне на предложение от търговец до потребител и/или сключване на договор за продажба на стоки или предоставяне на услуги.

Чл. 68в. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Забраняват се нелоялните търговски практики.

Чл. 68г. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) (1) Търговска практика, свързана с предлагането на стоки или услуги е нелоялна, ако противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и ако променя или е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, когото засяга или към когото е насочена, или на средния член от групата потребители, когато търговската практика е насочена към определена група потребители.

(2) Търговска практика, която е възможно да промени съществено икономическото поведение на някои особено уязвими категории потребители поради техен умствен или физически недостатък, тяхната възраст или доверчивост, когато търговецът е могъл да предвиди това, се преценява от гледна точка на средния член на групата потребители, към която е насочена.

(3) Преценката по ал. 2 не се прилага за реклама, която съдържа преувеличени изявления или изявления, които не са предназначени да бъдат разбрани буквално.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) Нелоялни са и заблуждаващите и агресивните търговски практики по чл. 68д - 68к.

Чл. 68д. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) (1) Търговска практика е заблуждаваща, когато съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща или когато по някакъв начин, включително чрез цялостното ѝ представяне, заблуждава или е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител, дори и ако представената информация е фактически точна относно някое от обстоятелствата, посочени в ал. 2, и има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което той не би взел без използването на търговската практика.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 включват информация за:

1. съществуването или естеството на стоката или услугата;
2. основните характеристики на стоката или услугата като: наличност, преимущества, рисковете, които тя съдържа, изработка, състав, допълнителни части към стоката или услугата, извънгаранционно обслужване, разглеждане на жалби на потребителите, начин и дата на производство или на представяне на стоката или услугата, доставка, годност за употреба, използването ѝ, количество, спецификация, географски или търговски произход, резултатите, които могат да се очакват от нейната

употреба, или резултатите и съществените характеристики от извършените изпитвания или проверки на стоката или услугата;

3. обхват на задълженията на търговеца, мотивите за използване на търговската практика и естеството на процеса на продажба, както и всяко твърдение или символ, които дават основание да се смята, че търговецът или стоката и услугата са обект на спонсорство или на друга форма на пряка или непряка подкрепа;

4. цената или начина на нейното изчисляване, или съществуването на специфично предимство по отношение на цената;

5. необходимостта от предоставяне на допълнителна услуга, резервна част, от замяна или ремонт на стоката;

6. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) вида, статуса и правата на търговеца или на неговия представител като: трите имена, номера на документ за самоличност и постоянния адрес на физическите лица и наименованието, единния идентификационен код, адреса на управление и правно-организационната форма на юридическите лица, неговото имущество, квалификация, разрешение за извършване на дейност, членство в професионални организации или друг вид обвързаност, неговите права на индустриална, търговска и интелектуална собственост или получените награди и отличия;

7. правата на потребителя, включително правото му да замени стоката, да развали договора, да му бъде възстановена заплатената от него сума на основание чл. 112 - 115 или рисковете, на които потребителят може да бъде изложен.

(3) Заблуждаваща е и всяка търговска практика, която от целия ѝ фактически контекст и като се вземат предвид всички нейни характеристики и обстоятелства, води или е възможно да доведе средния потребител до вземането на търговско решение, което той не би взел без използването на търговската практика, и когато тя включва:

1. всяка маркетингова дейност по отношение на стока или услуга, включително използване на сравнителна реклама, която създава объркване с друга стока, услуга, марка, търговско наименование или друг отличителен знак на конкурент;

2. неспазване на ангажиментите, поети от търговеца чрез присъединяването му към кодекс за добра търговска практика, когато тези ангажименти имат задължителен характер, могат да бъдат проверени и при използването на дадена търговска практика търговецът посочва, че е обвързан да спазва съдържащите се в него правила.

Чл. 68е. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) (1) Търговска практика е заблуждаваща и когато от целия ѝ фактически контекст и като се вземат предвид всички нейни характеристики и обстоятелства, както и ограниченията на използваното средство за комуникация, следва, че тя не предоставя съществена информация, необходима на средния потребител в зависимост от ситуацията за вземането на търговско решение, след като се е запознал с тях, което води или може да доведе до вземането на търговско решение, което средният потребител не би взел без използването на тази търговска практика.

(2) Заблуждаваща е и всяка търговска практика, при която чрез премълчаване, имайки предвид елементите по ал. 1, търговецът прикрива съществена информация по смисъла на ал. 1 или я предоставя по неясен, неразбираем или двусмислен начин, или не я предоставя своевременно, или при която търговецът не посочва своята истинска търговска цел, ако тя не се разбира от контекста и има за резултат или е възможно да

има за резултат вземането на търговско решение от средния потребител, което той не би взел без използването на търговската практика.

(3) Когато използваното средство за комуникация, чрез което се прилага търговската практика, налага ограничения във времето или пространството, при извършване на преценка дали е използвана заблуждаваща търговска практика по ал. 2, се вземат предвид тези ограничения, както и всички мерки, предприети от търговеца за предоставяне на информацията на потребителите чрез други средства.

(4) При отправяне на покана за покупка за съществена по смисъла на ал. 1 се смята, освен ако не е очевидна, информацията за:

1. основните характеристики на стоката или услугата в зависимост от използваното средство за комуникация и от съответната стока или услуга;

2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) трите имена, номера на документ за самоличност и постоянния адрес на физическите лица и наименованието, единния идентификационен код, адреса на управление и правно-организационната форма на юридическите лица и, ако е необходимо, адреса, името, съответно фирмата или единния идентификационен код на търговеца, за чиято сметка действа;

3. цената с включени в нея всички данъци; когато цената не може да бъде изчислена предварително, се указва начинът, по който е изчислена, и, ако е необходимо, се посочват всички допълнителни разходи за транспорт, доставка, пощенски услуги; когато допълнителните разходи не могат да бъдат изчислени предварително, се посочва, че тези разходи могат да бъдат за сметка на потребителя;

4. условията на плащане, доставка, изпълнение и разглеждане на жалби, когато те се различават от изискването за добросъвестност и професионална компетентност;

5. стоките и услугите, както и договорите, при които потребителят има право да се откаже от договора или да го прекрати - информацията за наличието на това право.

(5) Съществена по смисъла на ал. 1 е и задължителната информация, предвидена в законодателството на Европейския съюз за търговските съобщения, включително по отношение на рекламата и маркетинга, която е включена в Приложение II на Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета.

Чл. 68ж. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Нелоялни търговски практики са и следните заблуждаващи търговски практики:

1. да се твърди от страна на търговец, че се е присъединил към кодекс за добра търговска практика, когато това не е вярно;

2. да се показва удостоверение, знак за качество или техен еквивалент, когато не е получено необходимото разрешение за това;

3. да се твърди, че даден кодекс за добра търговска практика е одобрен от обществен или друг орган, когато това не е вярно;

4. да се твърди, че търговец е получил разрешение за извършване на определена дейност или че за дадена стока или услуга е получено разрешение, одобрение или лиценз от държавен или друг орган, когато това не е вярно или когато търговецът не спазва условията, при които е било издадено разрешението, одобрението или лицензът;

5. покана за покупка на стоки или услуги на определена цена, като не се посочват разумни основания, поради които търговецът няма да може да достави или да осигури доставянето от друг търговец на стоките или услугите или на равностойни стоки или услуги на обявената цена за определен период от време и в разумно количество съобразно стоката или услугата, обема на направената реклама за стоката или услугата и предложената цена;

6. покана за покупка на стоки или услуги на посочената цена и впоследствие с цел насърчаване продажбата на друга стока или услуга търговецът:

а) откаже да предостави на потребителя стоката или услугата, която е била обект на рекламата;

б) откаже да приеме поръчки за тези стоки или услуги или да ги достави на потребителя в разумен срок;

в) представи на потребителя образец на стоката, предложена за продажба, който е дефектен;

7. да се твърди невярно, че дадена стока или услуга ще бъде пусната на пазара за много ограничен период от време или че ще бъде в наличност на пазара при определени условия само за много ограничен период от време, с цел да се предизвика вземането на незабавно решение и лишаването на потребителите от достатъчна възможност или срок, за да изберат стоката или услугата, след като са се запознали с нея;

8. поемане на ангажимент от търговеца за предоставяне на извънгаранционно обслужване на потребителите, с които той е общувал на език, който не е официален език в държавата - членка на Европейския съюз, където се намира седалището на търговеца преди сключване на договора, а впоследствие при предоставяне на извънгаранционното обслужване търговецът използва друг език, без да е уведомил за това потребителя, преди потребителят да се задължи да сключи договор;

9. да се твърди или да се създава впечатление, че продажбата на дадена стока или услуга е разрешена от закона, когато това не е вярно;

10. да се представят правата на потребителите, предоставени им от закона, като специфична част от предложението на търговеца за продажба на стоки или услуги;

11. използване на редакционен материал в медиите или използване на образи или звуци, които могат да бъдат установени ясно от потребителя, без да е посочено изрично, че това е в рамките на кампания, финансирана от търговеца за насърчаване продажбите на дадена стока или услуга;

12. изказване на твърдения, които съдържат неверни факти за естеството и степента на рисковете, на които се излага потребителят по отношение на неговата лична безопасност или тази на неговото семейство, ако той не закупи стоката или услугата;

13. насърчаване на продажбата на стока или услуга, подобна на стоката, произведена от даден производител, по начин, който въвежда умишлено потребителя в заблуждение, като му дава основание да смята, че стоката е произведена от този производител, когато това не е вярно;

14. създаване, използване или насърчаване на пирамидални продажби, чиято основна цел не е продажбата или потреблението на стоки и услуги, а включването на други потребители в системата за продажба, при които потребителят плаща, за да участва, като получава възможност да си възстанови заплатената от него сума чрез привличането на други потребители в системата;

15. да се твърди, че търговецът преустановява своята дейност или се установява

на друго място, когато това не е вярно;

16. да се твърди за дадена стока, че увеличава възможностите за печалба при лотарии и други хазартни игри;

17. изказване на неверни твърдения, че дадена стока може да лекува болести, нарушени функции на човешкия организъм или вродени дефекти;

18. съобщаване на информация, която съдържа неточни факти за условията на пазара или за възможността стоката или услугата да се намери на пазара с цел да се накара потребителят да закупи стоката или услугата при по-неблагоприятни условия от нормалните;

19. да се твърди при използването на дадена търговска практика, че е организиран конкурс или че може да бъде спечелена награда, без

по-късно да се предоставят посочените награди или тяхната равностойност;

20. да се представя, че дадена стока или услуга се предоставя "безплатно", "безвъзмездно", "без разходи" или с други подобни названия, когато потребителят трябва да заплати някаква сума за стоката или услугата освен неизбежните за него разходи, необходими, за да отговори на търговската практика, да влезе във владение на стоката или разходите за нейната доставка;

21. прибавяне към рекламния материал на фактура или на друг подобен документ, изискващ плащане, който създава впечатление у потребителя, че вече е поръчал стоката или услугата, когато това не е вярно;

22. изказване на неверни твърдения или създаване на впечатление, че търговецът не действа в рамките на своята търговска дейност, или невярно представяне на търговеца като потребител;

23. създаване на невярно впечатление, че е предоставено извънгаранционно обслужване на стоката в друга държава - членка на Европейския съюз, различна от тази, в която се продава стоката.

Чл. 68з. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Търговската практика е агресивна, когато от целия ѝ фактически контекст и като се вземат предвид всички нейни характеристики и обстоятелства, и поради използването на тормоз, принуда, включително използването на физическа сила или злоупотреба с влияние, следва, че тя променя или е възможно да промени съществено свободата на избор или поведението на средния потребител по отношение на стоката или услугата, което води или може да доведе до вземането на търговско решение, което средният потребител не би взел без използването на тази търговска практика.

Чл. 68и. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) При извършването на преценка дали при използването на дадена търговска практика се прилага тормоз, принуда, включително физическа сила или злоупотреба с влияние, се вземат предвид:

1. периодът от време и мястото на използване на търговската практика, нейният характер и настойчивост;

2. използването на заплахата или обидата - чрез думи или действия;

3. използването от търговеца на информацията, с която разполага, за нещастие или друго специфично обстоятелство за потребителя, което е в състояние да промени преценката на потребителя, с цел да му повлияе при вземането на решение по отношение на стоката или услугата;

4. налагането на всякакъв вид прекомерни и несъответстващи на целта извъндоговорни пречки, когато потребителят желае да упражни правата си по договора, включително правото си да прекрати договора или да избере друга стока или услуга или друг търговец;

5. всяка заплахата за предприемане на действия, които противоречат на закона.

Чл. 68к. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Нелоялни търговски практики са и следните агресивни търговски практики:

1. оставянето на впечатление у потребителя, че той не може да напусне помещението, докато не се сключи договор;

2. извършването на посещения от страна на търговеца в дома на потребителя, пренебрегвайки изричното искане на потребителя търговецът да напусне помещението или да не се връща отново, с изключение на случаите, необходими за изпълнението от страна на търговеца на договорно задължение;

3. отправянето на настойчиви и непоискани търговски съобщения до потребителя по телефон, факс, електронна поща или всяко друго средство за комуникация от разстояние, освен в предвидените в закон случаи за изпълнение на договорно задължение и без да се нарушават разпоредбите на чл. 49 от този закон, на Закона за защита на личните данни и на чл. 6 от Закона за електронната търговия;

4. да се задължи потребителят, който иска да получи обезщетение съгласно условията на сключения договор за застраховка, да представи документи, които не са необходими за установяване основателността на неговото искане или непредоставянето повече от два пъти на отговор на съществени въпроси, поставени от потребителя, с цел да бъде разубеден да търси правата си по договора;

5. при реклама - пряко насърчаване на децата да закупят или да убедят своите родители или други възрастни да им закупят стоката или услугата, която е предмет на рекламата;

6. да се изисква незабавно или разсрочено плащане на стоки или услуги, доставени от търговеца, които не са поискани от потребителя, или да се изисква тяхното връщане или съхранение от потребителя, освен в случаите по чл. 59, ал. 2;

7. изрично уведомяване на потребителя, че ако не закупи стоката или услугата, работата или средствата за съществуване на търговеца ще бъдат поставени под заплахата;

8. създаване на невярно впечатление, че потребителят вече е спечелил, ще спечели или като извършва дадено действие, ще спечели награда или друга равностойна облага, когато:

а) не съществува такава награда или облага, или

б) извършването на действие, свързано с искане за получаване на наградата или на друга равностойна облага, е обвързано със задължение на потребителя да заплати парична сума или да поеме някакъв разход.

Чл. 68л. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) (1) Когато Комисията за защита на потребителите установи, че търговската практика е нелоялна, председателят на комисията издава заповед, с която забранява прилагането на търговската практика.

(2) Председателят на Комисията за защита на потребителите може в определен от него кратък срок да задължи търговеца да докаже, че прилаганата търговска практика не е нелоялна.

(3) В случаите по чл. 68г, ал. 4 и когато нелоялната практика произтича от дейности, свързани с реклама, независимо от имуществената санкция, председателят на Комисията за защита на потребителите може да разпорежи рекламодателят и/или рекламната агенция да огласи за своя сметка и по подходящ начин акта, с който е установено нарушението, както и съответната коригирана реклама.

(4) Председателят на Комисията за защита на потребителите предприема мерките по ал. 1 - 3 служебно или по повод направено искане от страна на потребител.

Глава пета.

БЕЗОПАСНОСТ И КАЧЕСТВО НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ

Раздел I.

Обща безопасност на стоките и услугите

Чл. 69. (1) Производителите на стоки и лицата, предоставящи услуги, са длъжни да предлагат на потребителите само безопасни стоки и услуги.

(2) Производител по ал. 1 е:

1. (доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) всяко лице установено на територията на Европейската общност или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което е произвело или преработило стоката, и всяко друго лице установено на територията на Европейската общност или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак;

2. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) представителят на производителя, когато производителят не е установен на територията на Европейската общност или в държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или вносителят на стоката, когато производителят няма представител в Европейската общност или в държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

3. всяко друго лице, което участва в процеса на реализация на стоката, чиято дейност може да окаже влияние върху характеристиките за безопасност на стоката.

(3) Лице, предоставящо услуга, е всяко лице, което в рамките на своята професионална дейност предоставя или извършва услуги срещу заплащане.

Чл. 70. (1) Безопасна стока или услуга е всяка стока или услуга, която при нормални и разумно предвидими условия за употреба, включително продължителността на нейното използване, привеждането ѝ в експлоатация, инсталирането (монтирането) и поддръжката ѝ, не представлява риск за живота и здравето на потребителите или той е минимален и съвместим с употребата на стоката или услугата и е смятан като приемлив за осигуряване високо ниво на защита на потребителите, като се вземат предвид:

1. характеристиките на стоката, включително нейният състав, опаковката, указанията за сглобяване, монтажът и поддръжката, както и други указания, дадени от производителя;

2. характеристиките на услугата и указанията за ползване, дадени от лицето, предоставящо услугата;

3. въздействието на стоката върху други стоки, когато може да се очаква съвместно използване на стоките;

4. представянето на стоката или услугата, етикетирането на стоката, евентуалните предупреждения и указанията за употреба или за изваждане от употреба, както и всяко друго указание или информация за стоката или услугата, дадени от производителя или лицето, предоставящо услуга;

5. рисковите групи потребители по отношение на използването на стоката или услугата, като деца, възрастни хора, бременни и кърмещи жени.

(2) Наличието на пазара на стоки или услуги, които се характеризират с висока степен на безопасност, или на стоки или услуги, съдържащи по-малък риск, не е основание за определянето на друга стока или услуга като опасна.

(3) Опасна стока или услуга е всяка стока или услуга, която не е безопасна по смисъла на ал. 1 и 2.

Чл. 71. (1) Стоката или услугата се смята за безопасна, когато съответства на нормативно установените изисквания за безопасност, на които трябва да отговаря, за да бъде пусната на пазара.

(2) Стоката или услугата се смята за безопасна по отношение на рисковете и групите рискове, обхванати от българските стандарти, въвеждащи хармонизирани европейски стандарти, справки за които са били публикувани от Европейската комисия в "Официален вестник" на Европейския съюз.

(3) При липса на нормативни изисквания и стандарти по ал. 2 съответствието на стоката или услугата с общите изисквания за безопасност се оценява, като се вземат предвид:

1. българските стандарти, въвеждащи европейски стандарти, различни от тези по ал. 2;

2. българските стандарти, които са разработени на национално ниво - при липса на стандарти по т. 1;

3. препоръките на Европейската комисия, съдържащи насоки за оценка на безопасността на стоките - при липса на стандарти по т. 2;

4. правилата за добра практика по отношение на безопасността на стоките или услугите, прилагани в съответния сектор - при липса на препоръки по т. 3;

5. актуалното състояние на науката и техниката - при липса на правила за добра практика по т. 4;

6. нормално предвидимите очаквания на потребителите за безопасност - когато не е възможно да се вземе предвид актуалното състояние на науката и техниката.

(4) Съответствието на стоката или услугата с изискванията за безопасност по ал. 1 - 3 не е пречка контролните органи да предприемат необходимите мерки за ограничаване пускането на стоката или услугата на пазара, за изтегляне на стоката от пазара или за изземването ѝ от потребителите, или за преустановяване предлагането на услугата, когато въпреки съответствието стоката или услугата е опасна.

Чл. 72. Производителите на стоки и лицата, предоставящи услуги, предлагат стоки и услуги на потребителите след извършване на дейностите по оценяване и

удостоверяване на съответствието им с нормативно установените изисквания за безопасност. Разходите за оценяване и удостоверяване на съответствието са за сметка на производителите на стоки и лицата, предоставящи услуги.

Чл. 73. (1) В рамките на дейността си производителят на стоки и лицето, предоставящо услуга, предоставят на потребителите необходимата информация, позволяваща им да преценяват рисковете, присъщи на стоката или услугата през времето на нейния нормален или разумно предвидим период на употреба, когато тези рискове не са непосредствено очевидни без съответните предупреждения от страна на производителя или лицето, предоставящо услуга. Наличието на подобно предупреждение не освобождава производителя на стоки или лицето, предоставящо услуга, от другите задължения, предвидени по този раздел.

(2) По искане на контролния орган производителят на стоки и лицето, предоставящо услуга, са длъжни да докажат, че преди пускане стоката или услугата на пазара са извършили оценка на рисковете, които те могат да съдържат за безопасността на потребителите.

Чл. 74. (1) Производителят на стоки или лицето, предоставящо услуга, в рамките на дейността си е длъжен да предприема необходимите превантивни мерки за осигуряване безопасността на стоката или услугата.

(2) Мерките по ал. 1 трябва да са пропорционални на характеристиките на стоката или услугата и да дават възможност на производителя на стоки и лицето, предоставящо услуга:

1. да бъдат информирани за рисковете, които тази стока или услуга може да представлява за здравето и безопасността на потребителите;

2. да могат да предприемат подходящи действия, включително, ако е необходимо за предотвратяване на рисковете: изтегляне на стоката от пазара или преустановяване предлагането на услугата, предупреждаване на потребителите по подходящ и ефективен начин, изземване на стоката от потребителите.

Чл. 75. (1) Когато е подходящо, производителят на стоки или лицето, предоставящо услуга, предприема по собствена инициатива превантивни мерки, като:

1. вземане на проби и анализ на мостри на стоките, пуснати на пазара;

2. анализ на рекламации на потребителите.

(2) Когато е необходимо, производителят на стоки или лицето, предоставящо услуга, предприема по собствена инициатива мерки, като:

1. поддържане регистър на рекламации на потребителите;

2. информиране на дистрибуторите за предприетите по т. 1 и по ал. 1 мерки за проследяване безопасността на стоките.

(3) Контролните органи могат да разпоредят на производителя на стоки или на лицето, предоставящо услуга, да предприеме мерките по ал. 1 и 2.

Чл. 76. Производителят е длъжен да осигури условия за проследяване на стоката по цялата верига на доставката, като за тази цел:

1. маркира стоката по начин, който позволява тя да бъде идентифицирана, като

постави обозначение върху стоката или опаковката ѝ, съдържащо името на производителя, друга информация за него или за партидата от стоки, към които тя принадлежи;

2. съхранява и предоставя при поискване от контролните органи цялата документация, необходима за проследяване произхода на стоката.

Чл. 77. (1) Дистрибуторът е длъжен да действа с необходимата грижа, така че да допринесе за спазване на задължението за обща безопасност, по-конкретно като не доставя стока, за която знае или би трябвало да знае въз основа на информацията, с която разполага и в качеството му на търговец, че не отговаря на изискването за обща безопасност.

(2) Дистрибутор е всяко лице, което участва в процеса на реализация на стоката, чиято дейност не оказва влияние върху характеристиките за безопасност на стоката.

(3) В рамките на своята дейност дистрибуторът участва в проследяване безопасността на стоките, пуснати на пазара, като:

1. предоставя информация за рисковете, свързани с употребата на стоките;
2. води и предоставя документи, необходими за проследяване произхода на стоките;
3. сътрудничи на производителя и на контролните органи в предприятиите от тях мерки за предотвратяване на рисковете;
4. предприема други подходящи мерки.

Чл. 78. В рамките на своята дейност дистрибуторът предприема мерки, които му позволяват да сътрудничи ефективно на производителя и на контролните органи.

Чл. 79. (1) Когато производител, дистрибутор или лице, предоставящо услуга, знае или би трябвало да знае въз основа на информацията, с която разполага, че стоките или услугите, които е пуснало на пазара, съдържат риск за здравето и безопасността на потребителите, той уведомява незабавно съответния контролен орган за това и му представя подробна информация за предприетите действия за предотвратяване и преустановяване на рисковете за здравето и безопасността на потребителите. Информацията трябва да съдържа най-малко данните по чл. 80.

(2) Условието и редът за предоставяне на информацията по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 80. При възникване на сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите производителите, дистрибуторите и лицата, предоставящи услуги, предоставят на контролните органи:

1. информация, даваща възможност за точното идентифициране на стоката или услугата, или партидата от стоки, които не отговарят на изискванията за безопасност;
2. пълно описание на риска, който представляват опасните стоки или услуги;
3. цялата налична информация, необходима за проследяване на стоката;
4. описание на действията, предприети за предотвратяване на рисковете за потребителите.

Чл. 81. (1) В рамките на дейността си производителите, дистрибуторите и лицата, предоставящи услуги, си сътрудничат взаимно и са длъжни да оказват съдействие на контролните органи за предотвратяване или преустановяване на рисковете, предизвикани от стоки или услуги, които те доставят или са доставили.

(2) Редът за осъществяване на сътрудничество между производителите, дистрибуторите, лицата, предоставящи услуги, и контролните органи по отношение на обмена на информация за безопасността на стоките и услугите се урежда с наредба на Министерския съвет.

Чл. 82. (1) Контролни органи по този раздел са:

1. Комисията за защита на потребителите - по отношение на безопасността на нехранителните стоки и на услугите;

2. контролните органи по Закона за храните - по отношение на безопасността на хранителните стоки;

3. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) контролните органи по Закона за здравето - по отношение на безопасността на козметичните продукти;

4. органите за надзор на пазара по Закона за техническите изисквания към продуктите - по отношение на безопасността на стоките в обхвата на същия закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Комисията за защита на потребителите координира дейността на контролните органи по ал. 1, т. 2, 3 и 4 във връзка с безопасността на нехранителните стоки и услугите, а Министерството на здравеопазването - във връзка с безопасността на храните и козметичните продукти.

(3) Комисията за защита на потребителите и Министерството на здравеопазването създават и поддържат в Интернет страница с информация за опасните стоки и услуги, която съдържа най-малко данните по чл. 80.

(4) Контролните органи по ал. 1, т. 2, 3 и 4 оказват съдействие и сътрудничат на Комисията за защита на потребителите и на Министерството на здравеопазването, включително като:

1. им предоставят информация за опасните стоки и услуги, намерени на пазара;

2. ги информират за предприетите от тях мерки за предотвратяване на сериозна и непосредствена опасност за здравето на потребителите, с които:

а) допускат реализацията на стоката или услугата при спазване на определени условия;

б) разпореждат на производителите и дистрибуторите обозначаване на стоката с предупреждения за наличието на риск;

в) задължават производителите и дистрибуторите да информират потребителите за наличието на риск;

г) издават предписания за временно спиране доставката на стоката или предоставянето на услугата;

д) забраняват доставката на стоката или предоставянето на услугата;

е) изтеглят стоката от пазара или разпореждат на производителите, дистрибуторите и лицата, предоставящи услуги, да изтеглят стоката от пазара или да преустановят предлагането на услугата;

ж) изземват стоката от потребителите или разпореждат на производителите и дистрибуторите да изземат стоката от потребителите.

(5) Митническите органи оказват съдействие на контролните органи по ал. 1 по

отношение на стоките от внос съгласно правомощията си по чл. 78а от Закона за митниците.

Чл. 83. Независимо от вида и характера на стоката или услугата съответният контролен орган по чл. 82 има право да:

1. организира извършването на подходящи проверки на характеристиките на стоката или услугата за безопасност в подходящ мащаб и на всеки етап от реализацията ѝ, включително след пускането ѝ на пазара, като безопасна и използването или употребата ѝ от потребителя;

2. взема мостри на стоката за извършване на анализ за безопасност;

3. изисква от лицата цялата необходима информация;

4. събира доказателства.

Чл. 84. Когато при определени условия стоката или услугата може да съдържа риск за здравето и безопасността на потребителите, контролният орган има право да:

1. разпорежи на производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услугата, да направи предупреждения за рисковете, които стоката или услугата може да съдържа; предупрежденията трябва да бъдат ясни и лесно разбираеми за потребителите;

2. обвърже пускането на стоката или услугата на пазара с предварителни условия, чието изпълнение ще я направи безопасна;

3. изисква от производителя или дистрибутора да маркира стоката с ясно формулирани и лесно разбираеми предупредителни текстове на български език за възможните рискове, свързани с нейната употреба.

Чл. 85. Когато има вероятност стоката или услугата да съдържа риск за определена категория потребители, съответният контролен орган може да разпорежи на производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услугата, да предупреди своевременно и по подходящ начин тази категория потребители за риска, включително чрез публикуването на специални предупреждения.

Чл. 86. (1) За всяка стока или услуга, която може да бъде опасна, съответният контролен орган по чл. 82 може временно да забрани нейното пускане на пазара за периода, необходим за извършването на контрол, проверка и оценка на безопасността ѝ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато в резултат на проверката за безопасност на стоката или услугата се установи, че тя е безопасна за потребителите, контролният орган отменя забраната по ал. 1 в срок 24 часа от доказване безопасността на стоката.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато в резултат на проверката за безопасност на стоката или услугата се установи, че тя е безопасна, разходите за проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата са за сметка на контролния орган.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато в резултат на проверката за безопасност на стоката или услугата се установи, че тя е опасна, разходите за проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата са за сметка на лицето, спрямо което е постановена забраната.

Чл. 87. Когато се установи, че стоката, услугата или партидата стоки е опасна за потребителите, контролният орган забранява пускането ѝ на пазара и предприема съпътстващи мерки, осигуряващи спазването на забраната.

Чл. 88. (1) Когато контролен орган установи, че определена стока, услуга или партида стоки, пусната на пазара, представлява или е вероятно да представлява опасност за здравето и безопасността на потребителите, той е длъжен, като вземе предвид условията за производство или търговия на стоката или услугата, да предприеме следните мерки:

1. да разпорежи временно спиране доставянето на стоката или предоставянето на услугата на пазара за периода, необходим за извършването на контрол, проверка и оценка на безопасността ѝ; в срок до 24 часа от доказване безопасността на стоката контролният орган се произнася по наложената мярка за временно спиране доставянето на стоката или предоставянето на услугата на пазара;

2. да разпорежи или да организира незабавно и ефективно изтегляне на стоката от пазара или преустановяване предлагането на услугата, както и отправяне на предупреждения към потребителите за рисковете, които стоката или услугата съдържа;

3. да разпорежи или да координира или, ако е необходимо, да организира съвместно с производителите и дистрибуторите изземване на стоката от потребителите и нейното унищожаване.

(2) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато в резултат на проверката за безопасност по ал. 1, т. 1 се установи, че стоката или услугата е безопасна, разходите за проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата са за сметка на контролния орган.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато в резултат на проверката за безопасност по ал. 1, т. 1 се установи, че стоката или услугата е опасна, разходите за проверка и оценка на безопасността на стоката или услугата са за сметка на лицето, спрямо което е постановена мярката.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Производителят или дистрибуторът може да докаже чрез извършване на оценка за съответствие, че част от стоките в партидата не са опасни за здравето и безопасността на потребителите и могат да бъдат пуснати на пазара. Разходите по доказването са за сметка на производителя или дистрибутора.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Всеки производител или дистрибутор, който е доставил или придобил една или повече стоки от партидата и знае, че е издадено разпореждане за преустановяване пускането на стоката на пазара, за нейното изтегляне или за изземването ѝ от потребителите, е длъжен да уведоми за това разпореждане лицата, на които е доставил стоката, или лицето, от което е придобил стоката.

Чл. 89. (1) Съответният контролен орган може да разпорежи на производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услугата, да приведе стоките или услугите в съответствие с изискванията за безопасност.

(2) Контролният орган може да разпорежи на производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услугата, след като приведе стоките или услугите в съответствие с изискванията за безопасност, да ги подложи на изпитване от независим, компетентен и

безпристрастен орган в определен от контролните органи срок.

(3) Когато една стока или услуга не е подложена на изпитване по ал. 2, смята се, че тя не отговаря на изискванията за безопасност, освен ако се докаже обратното.

(4) Ако привеждането на стоката в съответствие с изискванията за безопасност не е възможно, контролният орган може да разпорежи използването на стоката за други цели, връщането ѝ в страната на произход или унищожаването ѝ в определен срок.

Чл. 90. (1) Изземването на стоката от потребителите е крайна мярка, която се допуска, когато всички други мерки, предприети от производителите, дистрибуторите и контролните органи, не са достатъчни за предотвратяване на риска за потребителите.

(2) Производителите и дистрибуторите изземват стоките от потребителите, когато предприетите от производителя други мерки не са достатъчни за предотвратяване на риска за здравето и безопасността на потребителите.

(3) Контролните органи предприемат мерките по чл. 88, ал. 1, когато предприетите от производителите, дистрибуторите и доставчиците мерки не са достатъчни за предотвратяване на риска за здравето и безопасността на потребителите.

Чл. 91. Когато стоките или услугите представляват сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите, контролните органи предприемат необходимите действия за бързо и ефективно прилагане на мерките, предвидени в този закон.

Чл. 92. (1) В случай на сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите съответният контролен орган може да забрани със заповед производството, вноса, износа, възмездното или безвъзмездното пускане на пазара на стоката и да пристъпи към изтеглянето ѝ от всички търговски обекти, в които се намира, или към унищожаването ѝ, когато това е единствената възможност за преустановяване на опасността. Заповедта за налагане на забраната се обнародва в "Държавен вестник".

(2) В случаите по ал. 1 контролният орган може да разпорежи на производителите и дистрибуторите да направят предупреждения до потребителите, да дадат указания за употреба на стоката или да я изземат от потребителите, като я заменят, поправят или ги обезщетят.

(3) При условията по ал. 1 съответният контролен орган разпорежда със заповед преустановяване предоставянето на определена услуга на потребителите.

(4) Когато се докаже, че стоката или услугата съответства на изискванията за безопасност, контролният орган отменя заповедта по ал. 1. Отмяната на заповедта се обнародва в "Държавен вестник".

(5) В заповедта по ал. 1 и 3 задължително се посочва за чия сметка са разходите за складиране, транспорт, унищожаване и други, свързани с осигуряване безопасността на стоките и услугите.

Чл. 93. Когато поради неспазване изискванията на този раздел условията за работа или съхранение при производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услугата, са такива, че стоките или услугите, произведени, съхранявани, предоставяни или пуснати на пазара, представляват или могат да представляват опасност за здравето или за безопасността на потребителите, съответният контролен орган може да

разпореда предприемането на мерки, като:

1. засилване на самоконтрола от страна на производителя, доставчика или дистрибутора;
2. обучение на персонала;
3. извършване на строителни работи;
4. почистване и други.

Чл. 94. Съответните контролни органи имат право на достъп до помещенията, използвани за производствена, търговска и складова дейност, и до помещенията, в които се предоставят услуги, в присъствието на лицето, което извършва дейност в обекта, или на негов представител.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Мерките, предвидени в този раздел, се налагат чрез издаване на заповеди от ръководителите на контролните органи по чл. 82 или от оправомощени от тях длъжностни лица, които могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 96. (1) Предприетите от контролните органи мерки по този раздел трябва да са пропорционални на сериозността на риска, който стоката или услугата съдържа, и да имат за цел единствено предотвратяване или преустановяване на опасността за потребителите.

(2) В зависимост от случая мерките по ал. 1 се насочват към:

1. производителя и лицето, предоставящо услуга;
2. дистрибутора и по-специално към лицето, което отговаря за първото пускане на стоката или услугата на пазара;
3. всяко друго лице, когато това е необходимо за оказване сътрудничество на контролните органи за изпълнение на предприетите от тях действия за предотвратяване на рисковете, които стоката или услугата съдържа.

Чл. 97. (1) Преди налагането на мерките по чл. 96 контролните органи са длъжни да предоставят възможност на заинтересованото лице да представи своите възражения.

(2) Когато поради спешния характер на наложената мярка заинтересованото лице не е имало възможност да направи възражения преди налагане на мярката, контролният орган е длъжен да му предостави тази възможност веднага след прилагането ѝ.

Чл. 98. (1) Контролните органи са длъжни да приемат и разглеждат жалби на потребителите или на други заинтересовани лица по отношение на безопасността на стоките и услугите и на дейностите по надзора и контрола за безопасност и писмено да уведомяват подателя на жалбата за резултатите от извършената проверка.

(2) Контролните органи изготвят процедури и методически указания за разглеждане на жалби на потребителите или на други заинтересовани лица по отношение на безопасността на стоките и услугите и дейностите по контрола за

безопасност, които публикуват на страницата на съответното ведомство в Интернет и при поискване ги предоставят на потребителите.

Чл. 99. Министерският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изтегляне, изземване и унищожаване на опасни стоки и за обезщетяване на потребителите чрез заплащане или замяна.

Чл. 100. (1) В случай на сериозен риск за здравето и безопасността на потребителите съответният контролен орган разпорежда със заповед затварянето на обекта или на част от него или временно спиране на дейността на производителя, дистрибутора или лицето, предоставящо услуга.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението ѝ, освен ако съдът разпорежи друго.

Чл. 101. (1) Информацията за опасните стоки и услуги, с която контролните органи разполагат, е публична. Контролните органи са длъжни да предоставят тази информация на заинтересованите лица, доколкото това не е пречка за извършване на контролната дейност.

(2) Информацията по ал. 1 съдържа:

1. идентификация на стоката или услугата;
2. описание на характера на риска;
3. предприетите от контролните органи мерки за предотвратяване на опасността.

(3) Длъжностните лица нямат право да разпространяват информация, станала им известна или получена във връзка с изпълнението на разпоредбите на този раздел, която по своето естество представлява професионална тайна.

(4) Алинея 3 не се прилага относно характеристиките за безопасност на стоките или услугите, ако обстоятелствата изискват тази информация да бъде направена публично достояние, за да се гарантират здравето и безопасността на потребителите.

(5) Запазването на професионалната тайна не може да възпрепятства предоставянето на необходимата информация на контролните органи за гарантиране ефективност на контролната дейност за безопасност на стоките или услугите.

(6) Контролните органи, които получават информация, представляваща професионална тайна, са длъжни да осигурят нейната защита.

Чл. 102. Разпоредбите на този раздел не изключват и не ограничават прилагането на правилата относно отговорността на производителя за вреди, причинени от дефект на стока по раздел IV.

Чл. 103. Заповед на контролен орган, с която се ограничава пускането на стока или услуга на пазара или се разпорежда изтеглянето на стока от пазара или изземването ѝ от потребителите, не изключва и не ограничава наказателната отговорност на лицето, спрямо което е предприета мярката.

Раздел II. Гаранция на потребителската стока

Чл. 104. (1) Продавач е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята професионална или търговска дейност и въз основа на договор за продажба продава потребителски стоки.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Производител е лицето, което произвежда стоката, вносителят на стоката на територията на Европейската общност или на държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и всяко лице, което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак.

(3) Потребителска стока е всяка движима материална вещ, с изключение на вещите втора употреба - обект на публична продажба, когато потребителят е имал възможност да участва в продажбата.

(4) Поправка или ремонт на потребителска стока е привеждането ѝ в съответствие с договора за продажбата ѝ, когато има несъответствие между тях.

Чл. 105. (1) Продавачът е длъжен да предаде на потребителя стока, която съответства на договора за продажба.

(2) Продавачът отговаря за всяка липса на съответствие на потребителската стока с договора за продажба, която съществува при доставянето на стоката и се прояви до две години след доставянето ѝ, дори и да не е знаел за несъответствието.

Чл. 106. За да съответства на договора за продажба, потребителската стока трябва да:

1. притежава характеристиките, определени от страните по договора, и да е годна за обичайната употреба, за която служат потребителските стоки от същия вид;

2. отговаря на описанието, дадено от продавача под формата на мостра или образец;

3. е годна за специалната употреба, желана от потребителя, при условие че той е уведомил продавача за своето изискване при сключването на договора и то е прието от продавача;

4. притежава обичайните качества и характеристики на стоките от същия вид, които потребителят може разумно да очаква, като се имат предвид естеството на потребителската стока и публичните изявления за конкретните ѝ характеристики, направени от продавача, производителя или негов представител, които се съдържат в рекламата или в етикета на потребителската стока.

Чл. 107. Продавачът не е обвързан с публичните изявления по чл. 106, т. 4, ако докаже, че:

1. не е знаел и не е могъл да знае за направените публични изявления, или

2. публичните изявления са били коригирани в момента на сключването на договора, или

3. решението на потребителя за закупуване на потребителската стока не е било

повлияно от публичните изявления.

Чл. 108. Всяко несъответствие на потребителската стока с договора за продажба, което се прояви до 6 месеца след доставянето на стоката, се смята, че е съществувало при доставянето ѝ, освен ако се докаже, че липсата на съответствие се дължи на естеството на стоката или на характера на несъответствието.

Чл. 109. Потребителят не може да оспори съответствието на потребителската стока с договора за продажбата ѝ, когато:

1. при сключването на договора е знаел или не е могъл да не знае за несъответствието;
2. несъответствието се дължи на материали, предоставени от потребителя.

Чл. 110. (1) Продавачът отговаря за несъответствието на потребителската стока с договора за продажба, дължащо се на неправилно монтиране или инсталиране на стоката, когато договорът предвижда монтирането или инсталирането ѝ да бъде извършено от продавача или на негова отговорност.

(2) Продавачът отговаря за несъответствието на потребителската стока с договора за продажба и когато стоката е монтирана или инсталирана от потребителя, но несъответствието се дължи на неправилни указания за монтиране или инсталиране.

Чл. 111. (1) Всяко споразумение или договор, сключени с продавач преди появата на несъответствието на потребителската стока с договора за продажба, което ограничава или изключва отговорността на продавача по този раздел, е нищожно.

(2) Всяко споразумение, с което потребителят заявява, че знае за липсата на съответствие на потребителската стока с договора за продажба преди неговото сключване, в което не е посочено естеството на несъответствието, е нищожно.

Чл. 112. (1) При несъответствие на потребителската стока с договора за продажба потребителят има право да предяви рекламация, като поиска от продавача да приведе стоката в съответствие с договора за продажба. В този случай потребителят може да избира между извършване на ремонт на стоката или замяната ѝ с нова, освен ако това е невъзможно или изборият от него начин за обезщетение е непропорционален в сравнение с другия.

(2) Смята се, че даден начин за обезщетяване на потребителя е непропорционален, ако неговото използване налага разходи на продавача, които в сравнение с другия начин на обезщетяване са неразумни, като се вземат предвид:

1. стойността на потребителската стока, ако нямаше липса на несъответствие;
2. значимостта на несъответствието;
3. възможността да се предложи на потребителя друг начин на обезщетяване, който не е свързан със значителни неудобства за него.

Чл. 113. (1) Привеждането на потребителската стока в съответствие с договора за продажба трябва да се извърши в рамките на един месец, считано от предявяването

на рекламацията от потребителя.

(2) След изтичането на срока по ал. 1 потребителят има право да развали договора и да му бъде възстановена заплатената сума или да иска намаляване на цената на потребителската стока съгласно чл. 114.

(3) Привеждането на потребителската стока в съответствие с договора за продажба е безплатно за потребителя. Той не дължи разходи за експедиране на потребителската стока или за материали и труд, свързани с ремонта ѝ, и не трябва да понася значителни неудобства.

(4) Потребителят може да иска и обезщетение за претърпените вследствие на несъответствието вреди.

Чл. 114. (1) При несъответствие на потребителската стока с договора за продажба и когато потребителят не е удовлетворен от решаването на рекламацията по чл. 113, той има право на избор между една от следните възможности:

1. разваляне на договора и възстановяване на заплатената от него сума;
2. намаляване на цената.

(2) Потребителят не може да претендира за възстановяване на заплатената сума или за намаляване цената на стоката, когато търговецът се съгласи да бъде извършена замяна на потребителската стока с нова или да се поправи стоката в рамките на един месец от предявяване на рекламацията от потребителя.

(3) Потребителят не може да претендира за разваляне на договора, ако несъответствието на потребителската стока с договора е незначително.

Чл. 115. (1) Потребителят може да упражни правото си по този раздел в срок до две години, считано от доставянето на потребителската стока.

(2) Срокът по ал. 1 спира да тече през времето, необходимо за поправката или замяната на потребителската стока или за постигане на споразумение между продавача и потребителя за решаване на спора.

(3) Упражняването на правото на потребителя по ал. 1 не е обвързано с никакъв друг срок за предявяване на иск, различен от срока по ал. 1.

Чл. 116. Продавачът, който отговаря за несъответствието на потребителската стока, има право на иск за обезщетение за претърпените вреди срещу лицето, което е причинило несъответствието, ако се намира в пряка или косвена договорна връзка с него, както и срещу производителя, когато той отговаря за несъответствието на стоката. Всяка клауза в договор, която ограничава или изключва тези права на търговеца, е нищожна.

Чл. 117. (1) Търговска гаранция е всяко задължение, поето от продавача или производителя към потребителя, да възстанови цената, заплатена за потребителската стока, да замени или поправи стоката или да положи други грижи за нея, без това да е свързано с разходи за потребителя, когато потребителската стока не отговаря на условията, обявени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция или в рекламацията, свързана с него.

(2) Търговската гаранция обвързва този, който я предоставя, съобразно

условията, посочени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция и в рекламата за нея.

Чл. 118. Търговската гаранция се предоставя на потребителя в писмена форма.

Чл. 119. (1) Заявлението за предоставяне на търговска гаранция съдържа задължително следната информация:

1. съдържание и обхват на търговската гаранция;
2. съществените елементи, необходими за нейното прилагане, и по-специално: срок на търговската гаранция; териториален обхват; име и адрес на лицето, предоставящо гаранцията.

(2) Информацията по ал. 1 трябва да бъде ясна и разбираема.

Чл. 120. В заявлението за предоставяне на търговска гаранция се посочва, че независимо от търговската гаранция продавачът отговаря за липсата на съответствие на потребителската стока с договора за продажба съгласно този закон.

Чл. 121. Неспазването на някои от изискванията на чл. 118, 119 и 120 не води до недействителност на търговската гаранция и потребителят може да се позове на нея и да претендира за изпълнение на посоченото в заявлението за предоставяне на търговска гаранция.

Раздел III. Рекламации

Чл. 122. Потребителят има право на рекламация за всяко несъответствие на стоката с договореното, включително за стоки втора употреба, когато след доставката, при първоначалния преглед или при съхранението, монтажа, изпитванията или експлоатацията са открити несъответствия с договора за продажба.

Чл. 123. (1) Потребителят има право да предяви рекламация на стоката или услугата, независимо от това дали производителят или търговецът е предоставил търговска гаранция на стоката или услугата.

(2) Когато производителят или търговецът е предоставил търговска гаранция на стоката и удовлетворяването на рекламацията се извършва чрез замяна на стоката с друга, съответстваща на договореното, търговецът е длъжен да запази на потребителя първоначалните гаранционни условия. Когато рекламацията се удовлетворява чрез ремонт на стоката, извършените ремонти се отразяват в гаранционната карта и срокът на ремонта се прибавя към гаранционния срок.

Чл. 124. (1) При предявяване на рекламацията на стока потребителят може да претендира за възстановяване на заплатената сума, за заменяне на стоката с друга, съответстваща на договореното, за отбив от цената или за безплатно извършване на

ремонт при условията и по реда на чл. 113 и 114.

(2) При предявяване на рекламацията за услугата потребителят може да претендира за извършване на услугата в съответствие с договора, за отбив от цената или за възстановяване на заплатената сума.

Чл. 125. (1) Рекламацията се предявява пред търговеца или пред упълномощено от него лице.

(2) Рекламацията се подава устно или писмено.

(3) При предявяване на рекламацията потребителят посочва предмета на рекламацията, предпочитания от него начин за удовлетворяване на рекламацията, съответно размера на претендираната сума, и адрес за контакт.

(4) При подаване на рекламацията потребителят задължително прилага и документите, на които се основава претенцията:

1. касова бележка или фактура;
2. протоколи, актове или други документи, установяващи несъответствието на стоката или услугата с договореното;
3. други документи, установяващи претенцията по основание и размер.

Чл. 126. (1) Рекламацията на потребителска стока може да се предяви до две години от доставката на стоката, но не по-късно от два месеца от установяване на несъответствието с договореното. Рекламацията на услуги може да се предяви до 14 дни от откриване на несъответствието на услугата с договореното.

(2) Ако на потребителя е предоставена гаранция и срокът на гаранцията е по-дълъг от сроковете за предявяване на рекламацията по ал. 1, рекламацията може да се предяви до изтичането на срока на гаранцията.

Чл. 127. (1) Търговецът или упълномощено от него лице са длъжни да приемат рекламацията, ако тя е предявена своевременно.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да поддържат регистър на предявените рекламации.

(3) При предявяване на рекламацията лицата по ал. 1 задължително я описват в регистъра.

(4) Приемането на рекламации се извършва през цялото работно време в търговския обект, където е закупена стоката или е поръчана услугата, или на адреса на управление на търговеца, освен ако в договора или в документа за гаранция е определено друго.

Чл. 128. (1) Ако търговецът е приел, че рекламацията е основателна, е длъжен да я удовлетвори съгласно чл. 113 и 114.

(2) Когато търговецът удовлетвори рекламацията, той издава акт за това, който се съставя в два екземпляра, и предоставя задължително един екземпляр на потребителя.

Чл. 129. Предявяването на рекламацията пред търговеца не е пречка за

предявяване на иск.

Раздел IV.

Отговорност за вреди, причинени от дефект на стока

Чл. 130. (1) Този раздел се прилага за отговорността на производителите, дистрибуторите и търговците за вреди, причинени от дефект на произведена или доставена от тях стока.

(2) Стока е всяка движима вещ, независимо дали е част от друга движима или недвижима вещ, включително следните селскостопански суровини и продукти, които не са преминали през първична обработка или преработка: земеделски култури, продукти и суровини от животновъдство, лов и риболов. Стока е и електричеството.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Производител е всяко лице, което по занятие произвежда стоки в завършен вид, суровини и съставни части, включени в производството на други стоки, или което се представя за производител, като поставя върху стоката своето име, търговска марка или друг отличителен знак. Производител е също всяко лице, което по занятие внася на територията на Европейската общност стоки с цел продажба, отдаване под наем или на лизинг, или използва всяка друга форма на разпространение на стоките на територията на Общността.

(4) Дистрибутор или търговец е всяко лице, различно от производител, което пуска стока в обращение. Стоката е пусната в обращение, когато производителят се е освободил от нея доброволно. Стоката може да бъде пусната в обращение само веднъж.

Чл. 131. (1) На обезщетение по този раздел подлежат вредите, причинени от:

1. смърт или телесна повреда на физическо лице;
2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) повреждане или унищожаване на вещ, различна от дефектната стока, на стойност не по-малка от 1000 лв., когато вещта е предназначена предимно за лична употреба и е ползвана от увреденото лице по предназначение.

(2) Увреденото лице може да упражни правото си на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от дефектна стока, по общия ред.

Чл. 132. (1) Стоката е дефектна, когато не отговаря на общоприетите очаквания за обичайна употреба, като се вземат предвид всички обстоятелства, свързани със:

1. представянето на стоката по отношение на следните елементи: качество, количество, наименование, вид, състав, произход, трайност, отличителни черти, обичайна и възможна употреба на стоката, рекламата на стоката и предоставената информация за нея, и
2. момента на пускане на стоката в обращение.

(2) Стоката не се смята за дефектна поради единствената причина, че впоследствие е пусната в обращение друга стока с по-добри показатели.

Чл. 133. (1) Производителят носи отговорност за вредите, причинени от дефект

на неговата стока, независимо дали има вина за дефекта ѝ.

(2) Производителят носи отговорност за дефекта дори когато стоката е произведена при спазване на съществуващите стандарти и добри практики или нейното пускане в обращение е резултат от разрешение, издадено от административен орган.

Чл. 134. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато производителят на стоката или лицето, внесло стоката на територията на Европейската общност, не могат да бъдат установени, отговорността по чл. 133 се носи от всеки дистрибутор или търговец на стоката.

(2) Алинея 1 не се прилага, когато дистрибуторът или търговецът представи в 14-дневен срок информация за името и адреса на производителя, вносителя или лицето, доставило стоката.

(3) Дистрибуторът или търговецът не може да насочи увреденото лице към лице извън пределите на Република България.

Чл. 135. (1) Когато две или повече лица отговарят за една и съща вреда, отговорността им е солидарна.

(2) При вреда, причинена от дефект на стока, включена в друга стока, производителят на съставната част и лицето, извършило монтажа, са солидарно отговорни.

Чл. 136. Увреденото лице доказва вредата, дефекта и причинната връзка между тях.

Чл. 137. (1) Производителят не носи отговорност по чл. 133, ако докаже, че:

1. не е пускал стоката в обращение, или
2. след като бъдат взети предвид всички обстоятелства, е вероятно дефектът, причинил вредата, да не е съществувал към момента, в който производителят е пуснал стоката в обращение, или дефектът се е появил впоследствие, или
3. не е произвел стоката за продажба или друга форма на разпространение с търговска цел и не е произвел или разпространил стоката в рамките на своята професионална дейност, или
4. дефектът се дължи на съответствието на стоката със задължителни изисквания, определени от държавни органи, или
5. състоянието на научно-техническите познания към момента на пускане на стоката в обращение не е позволявало установяването на дефекта.

(2) Производителят на съставна част не носи отговорност по чл. 133, ако докаже, че дефектът на съставната част се дължи на разработването или проектирането на стоката, в която тази част е включена, или на указания за стоката, дадени от производителя.

Чл. 138. (1) Производителят може да бъде освободен от отговорност по чл. 133 или отговорността му може да бъде намалена, когато вредите са причинени едновременно от дефектната стока и действия на увреденото лице или на лице, за което

то отговаря.

(2) Отговорността на производителя не може да бъде намалена, когато вредата е причинена едновременно от дефектната стока и от действие или бездействие на трето лице.

Чл. 139. Нищожна е всяка клауза в договор, която предвижда освобождаване или ограничаване отговорността на производителя към увреденото лице за вреди, причинени по този раздел.

Чл. 140. (1) Искът за обезщетение на вреди, причинени от дефект на стока, може да се предяви до три години от датата, на която ищецът е узнал или е следвало да узнае за вредата, дефекта и самоличността на производителя.

(2) За спирането и прекъсването на давността се прилагат разпоредбите на Закона за задълженията и договорите.

Чл. 141. Правата на увреденото лице по този раздел се погасяват с изтичането на 10 години от датата, на която производителят е пуснал в обращение стоката, причинила вредата, освен ако увреденото лице междувременно е предявило иск срещу производителя.

Чл. 142. Разпоредбите на този раздел не лишават увреденото лице от правото му на обезщетение по друг закон.

Глава шеста.

НЕРАВНОПРАВНИ КЛАУЗИ В ПОТРЕБИТЕЛСКИ ДОГОВОРИ

Чл. 143. Неравноплавна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като:

1. освобождава от отговорност или ограничава отговорността на производителя, търговеца или доставчика, произтичаща от закон, в случай на смърт или телесни повреди на потребителя, причинени в резултат на действие или бездействие от страна на търговеца или доставчика;

2. изключва или ограничава правата на потребителя, произтичащи от закон, по отношение на търговеца или доставчика или на друго лице при пълно или частично неизпълнение или неточно изпълнение на договорни задължения, включително изключва възможността за прихващане на задължение към търговеца или доставчика с друго насрещно вземане, което има спрямо него;

3. поставя изпълнението на задълженията на търговеца или доставчика в зависимост от условие, чието изпълнение зависи единствено от неговата воля;

4. позволява на търговеца или доставчика да задържи заплатените от потребителя суми, в случай че последният откаже да сключи или да изпълни договора, като същевременно не предвижда право на потребителя да получи обезщетение на същата стойност при неключване или неизпълнение на договора от страна на търговеца или доставчика;

5. задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка;

6. позволява на търговеца или доставчика да се освободи от задълженията си по договора по своя преценка, като същата възможност не е предоставена на потребителя, както и да задържи сума, получена за престация, която не е извършил, когато сам прекрати договора;

7. позволява на търговеца или доставчика да прекрати действието на безсрочен договор без предизвестие, освен когато има сериозни основания за това;

8. предвижда необосновано кратък срок за мълчаливо съгласие за продължаване на договора при непротивопоставяне на потребителя;

9. налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора;

10. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание;

11. позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно без основание характеристиките на стоката или услугата;

12. предвижда цената да се определя при получаването на стоката или предоставянето на услугата или дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора;

13. дава право на търговеца или доставчика да определи дали стоката или услугата отговаря на посочените в договора условия или му предоставя изключително право да тълкува клаузите на договора;

14. налага на потребителя да изпълни своите задължения, дори и ако търговецът или доставчикът не изпълни своите;

15. дава възможност на търговеца или доставчика без съгласието на потребителя да прехвърли правата и задълженията си по договора, когато това може да доведе до намаляване на гаранциите за потребителя;

16. изключва или възпрепятства правото на предявяване на иск или използването на други средства от страна на потребителя за решаването на спора, включително задължава потребителя да се обръща изключително към определен арбитражен съд, който не е предвиден по закон; ограничава необосновано средствата за доказване, с които потребителят разполага, или му налага тежестта на доказване, която съгласно приложимото право би трябвало да бъде за сметка на другата страна по договора;

17. ограничава обвързаността на търговеца или доставчика от поети чрез негови представители задължения или поставя неговите задължения в зависимост от спазването на определено условие;

18. поставя други подобни условия.

Чл. 144. (1) Разпоредбата на чл. 143, т. 7 не се прилага за клаузи, при които доставчикът на финансови услуги си запазва правото при наличие на основателна причина едностранно и без предизвестие да прекрати договор, сключен за неопределен срок, при условие че доставчикът на финансовите услуги се е задължил да извести незабавно другата страна/страни по договора за неговото прекратяване.

(2) Разпоредбата на чл. 143, т. 10 не се прилага за клаузи, при които:

1. доставчикът на финансови услуги си запазва правото при наличие на основателна причина да промени без предизвестие лихвен процент, дължим от потребителя или на потребителя, или стойността на всички други разходи, свързани с финансовите услуги, при условие че доставчикът на финансовата услуга е поел задължение да уведоми за прекратяването другата страна/страни по договора в 7-дневен срок и другата страна/страни по договора има правото незабавно да прекрати договора;

2. търговецът или доставчикът на финансовите услуги си запазва правото да промени едностранно условията на безсрочен договор, при условие че се е задължил в тридневен срок да информира потребителя за промените и потребителят има правото да прекрати договора.

(3) Разпоредбите на чл. 143, т. 7, 10 и 12 не се прилагат по отношение на:

1. сделките с ценни книжа, финансови инструменти и други стоки или услуги, чиято цена е свързана с колебанията/измененията на борсовия курс или индекс или с размера на лихвения процент на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца или доставчика на финансови услуги;

2. договорите за покупка или продажба на чужда валута, пътнически чекове или международни парични преводи в чужда валута.

(4) Разпоредбата на чл. 143, т. 12 не се прилага при клаузи за индексирание на цени, при условие че клаузите са законосъобразни и методът за промяна на цените е описан подробно и ясно в договора.

Чл. 145. (1) Неравноправната клауза в договор, сключен с потребителя, се преценява, като се вземат предвид видът на стоката или услугата - предмет на договора, всички обстоятелства, свързани с неговото сключване към датата на сключването, както и всички останали клаузи на договора или на друг договор, от който той зависи.

(2) Преценяването на неравноправната клауза в договора не включва определянето на основния му предмет, както и съответствието между цената или възнаграждението, от една страна, и стоката и услугата, която ще бъде доставена или извършена в замяна, от друга страна, при условие че тези клаузи на договора са ясни и разбираеми.

Чл. 146. (1) Неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално.

(2) Не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия.

(3) Обстоятелството, че някои условия са индивидуално уговорени, не изключва прилагането на този раздел към останалата част от договора.

(4) Когато търговецът или доставчикът твърди, че определено условие от договора е индивидуално уговорено, тежестта за доказването пада върху него.

(5) Наличието на неравноправни клаузи в договор, сключен с потребител, не води до неговата нищожност, ако договорът може да се прилага и без тези клаузи.

Чл. 147. (1) Клаузите на договорите, предлагани на потребителите, трябва да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин.

(2) При съмнение относно смисъла на определено условие то се тълкува по благоприятен за потребителя начин.

Чл. 148. Комисията за защита на потребителите:

1. изготвя насоки или препоръки във връзка с конкретни неравноправни клаузи в договори с общи условия или в договори, използвани в определени отрасли или сектори на дейност;

2. препоръчва използването на определени клаузи в договорите, използвани в определени специфични отрасли или сектори на дейност;

3. води преговори с представители на сдружения на търговците относно изготвянето на примерни договори, приложими за определени отрасли или сектори на дейност.

Глава седма.

ДОГОВОР ЗА ПРИДОБИВАНЕ ЧАСТИЧНО ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ НА НЕДВИЖИМ ИМОТ ЗА ОПРЕДЕЛЕН ПЕРИОД

Чл. 149. Договор за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период е всеки договор или група договори, сключен за срок не по-кратък от три години, въз основа на който продавачът в рамките на своята професионална дейност срещу заплащане на обща цена предоставя на потребителя пряко или чрез посредник правото на ползване на един или няколко недвижими имота за определен период или за период в годината, който може да бъде определен и който не е по-кратък от 7 дни.

Чл. 150. (1) Потребител е всяко физическо лице, което извън кръга на своята професионална дейност сключва сделки по тази глава, в полза на което се учредява или прехвърля правото на ползване на недвижим имот за период, който може да бъде определен.

(2) Недвижим имот означава всяка сграда или част от сграда, предназначена за живеене, която е предмет на договора по ал. 1.

(3) Продавач е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на своята професионална дейност учредява, прехвърля или се задължава да прехвърли правото на ползване на недвижим имот за определен период.

Чл. 151. (1) При сключване на договор за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период продавачът представя писмена информация, която съдържа:

1. описание на недвижимия имот или на недвижимите имоти, предлагани за ползване за определен период;

2. данни за обстоятелствата по чл. 152, ал. 2, т. 2 - 9 и т. 11 - 14, с изключение на тези, засягащи потребителя;

3. указания за възможностите за получаване на допълнителна информация.

(2) Информацията по ал. 1 съставлява неразделна част от договора за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период.

(3) Информацията по ал. 1 може да бъде променена единствено в следните случаи:

1. по взаимно съгласие между продавача и потребителя;

2. когато промените се дължат на причини, независещи от продавача; в този случай потребителят трябва да бъде уведомен писмено за направените промени преди сключването на договора.

(4) Договорът за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период посочва изрично направените промени в информацията по ал. 1.

(5) Всяка реклама на недвижим имот, който е предмет на договор за придобиване частично право на ползване за определен период, посочва наличието на възможност за получаване на информацията по ал. 1, както и мястото, където тя може да бъде получена.

Чл. 152. (1) Договорът за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период се сключва в писмена форма и екземпляр от него се предоставя на потребителя.

(2) Договорът трябва да съдържа най-малко следните елементи:

1. дата и място на сключване;

2. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) данни за страните по договора - трите имена, номера на документ за самоличност и постоянния адрес на физическите лица и наименованието, единния идентификационен код, адреса на управление и правноорганизационната форма на юридическите лица по време на сключването на договора;

3. данни за собственика на недвижимия имот и/или на посредника, ако има такъв, които съдържат информацията по т. 2;

4. вида и естеството на правото на частично ползване - предмет на договора; условия за упражняване правото на ползване на недвижимия имот за определен период в страната, където се намира имотът; период в годината, през който може да се ползва имотът, в т. ч. считано от коя дата; информация за законовите изисквания за ползване на недвижимия имот за определен период; в случай че тези изисквания не са изпълнени - информация за условията, които трябва да бъдат изпълнени за придобиване право на ползване на имота;

5. точно описание на недвижимия имот и неговото местоположение;

6. при незавършено строителство:

а) степен на завършеност на недвижимия имот;

б) реален срок за завършване на строителните работи;

в) данни за наличието на разрешително за строеж, номер на разрешителното, име и адрес на органа, извършващ строителния надзор; когато за строителството на недвижимия имот не се изисква разрешително, посочва се датата на започване на

строителството;

г) степен на завършване присъединяването на имота към обществената инфраструктура (електричество, ТЕЦ, ВиК, телефон и други);

д) предоставени гаранции за своевременното завършване на строителството и за възстановяването на потребителя на извършените от него плащания при неспазване на срока за завършване на строителството, както и информация за практическото прилагане на гаранциите;

7. данни за обществените услуги, до които потребителят ще има достъп, и при какви условия (електричество, вода, поддръжка, смет и други);

8. общи съоръжения и оборудване в недвижимия имот, до които потребителят ще има достъп, като басейн, сауна и други, както и условията, при които потребителят ще има достъп до тези съоръжения, и на каква цена;

9. начин на организиране на поддръжката, ремонта, стопанисването и управлението на имота;

10. периода, през който потребителят може да упражни правото си на ползване на недвижимия имот; продължителност и честота на периода, дата, от която потребителят може да упражни правото си по договора;

11. цената, която потребителят следва да заплати за придобиване правото на ползване на недвижимия имот за определен период;

12. приблизителен размер на сумата, която потребителят трябва да заплати за ползването на общите съоръжения и услуги в имота; начин на изчисляване стойността на разходите, свързани с ползването на недвижимия имот от потребителя; финансови задължения за потребителя (данъци, такси), както и допълнителните административни разходи за управление, поддръжка и ремонт на имота;

13. реда, по който потребителят може да прекрати и да се откаже от сключения договор; информация за лицето, което трябва да бъде уведомено при прекратяване или при отказ на потребителя от договора, и за начина, по който да бъде извършено уведомяването; информация за естеството и размера на разходите, които в този случай са за сметка на потребителя съгласно чл. 155, ал. 2;

14. реда за прекратяване на договора за кредит, свързан с договора за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период, при прекратяване или отказ на потребителя от основния договор;

15. потвърждение, че придобиването на право за ползване на недвижим имот за определен период не е свързано с други разходи, тежести и задължения, освен посочените в договора;

16. наличие или липса на възможност за замяна или продажба на правото на ползване на недвижим имот за определен период, както и за разходите, свързани със замяната и/или продажбата на правото по договора, когато замяната или продажбата на това право е организирана от продавача или от трето лице, посочено от него в договора.

Чл. 153. (1) Когато потребителят живее на територията на Република България или недвижимият имот или един от недвижимите имоти се намира на територията ѝ, договорът за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период и информацията по чл. 151 за сключване на договор се съставят на български език.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато потребителят

живее на територията на Република България или на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, договорът и информацията за сключване на договор за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период се съставят на български език или на езика на държавата от Европейския съюз, в която живее потребителят или на която той е гражданин, по негов избор.

(3) Когато договорът по чл. 152 е съставен на български и на друг език, потребителят подписва един от двата варианта на договор на избрания от него език.

(4) Когато недвижимият имот или един от недвижимите имоти се намира на територията на държава - членка на Европейския съюз, и договорът не е изготвен на езика на тази държава, продавачът предоставя на потребителя легализиран превод на договора на езика на държавата, в която се намира недвижимият имот.

Чл. 154. (1) Потребителят има право да се откаже от договора за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период в срок 10 работни дни, считано от датата на подписването на договора от двете страни или от сключването на предварителен договор между продавача и потребителя, без да се мотивира и без да дължи обезщетение или неустойка.

(2) Потребителят има право да прекрати договора в срок три месеца, считано от датата на подписването му от двете страни или от сключването на предварителен договор, когато към този момент договорът не съдържа информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "а" и "б" и т. 10 - 14 и 16.

(3) Когато продавачът предостави информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "а" и "б" и т. 10 - 14 и 16 в рамките на тримесечния срок по ал. 2, потребителят има право да се откаже от договора в срок 10 работни дни, считано от момента на предоставяне на информацията, без да дължи обезщетение или неустойка.

(4) Когато след изтичането на срока по ал. 2 потребителят не е използвал правото си да прекрати договора и договорът не съдържа информацията по чл. 152, ал. 2, т. 1 - 5, т. 6, букви "а" и "б" и т. 10 - 14 и 16, потребителят има право да се откаже от договора в срок 10 работни дни, считано от датата, следваща изтичането на срока по ал. 2, без да дължи обезщетение или неустойка.

Чл. 155. (1) Потребител, който желае да упражни правото си по чл. 154, е длъжен да уведоми за това писмено лицето, посочено в договора съгласно чл. 152, ал. 2, т. 13. Уведомяването е валидно, когато е направено писмено и е изпратено преди изтичането на съответния срок по чл. 154.

(2) Потребител, който упражни правото си да се откаже от сключения договор по чл. 154, ал. 1, дължи на продавача само разходите, свързани със сключването и отказа от договора, за действия, извършени преди изтичането на срока по чл. 154, ал. 1. Стойността на тези разходи се посочва изрично в договора.

(3) Потребител, който упражни правото си по чл. 154, ал. 2 за прекратяване на договора, не дължи на продавача никакви разходи.

Чл. 156. Никой няма право да изисква или да получава от потребителя авансово плащане по договора пряко или чрез посредник преди изтичането на срока по чл. 154, в който потребителят може да се откаже от сключения договор.

Чл. 157. Когато потребителят заплаща напълно или частично цената по договора чрез кредит, предоставен му от продавача или от трето лице въз основа на договор между продавача и третото лице, прекратяването или отказът на потребителя от сключения договор съгласно чл. 154 води до прекратяване на договора за кредит, без потребителят да дължи обезщетение и/или неустойка.

Чл. 158. Всяко споразумение между продавач и потребител, което противоречи на разпоредбите на този закон и води до увреждане интересите на потребителя или до ограничаване отговорността на продавача по този закон, е нищожно.

Чл. 159. (В сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато недвижимият имот се намира на територията на държава - членка на Европейския съюз, и приложимото право към договора не съдържа разпоредби за защита на потребителя, съответстващи на изискванията на Директива 94/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, прилага се законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на чиято територия се намира недвижимият имот.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато законодателството на държава - членка на Европейския съюз, по ал. 1 не съответства на изискванията на Директива 94/47/ЕО или няма такова законодателство, прилагат се разпоредбите на този закон.

Чл. 160. (В сила от 01.01.2007 г., доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Когато недвижимият имот се намира на територията на държава, която не е членка на Европейския съюз, и потребителят живее на територията на Република България или на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, той не може да бъде лишен от защитата, предоставена му по този закон, или от защитата, предоставена му от законодателството на държавата - членка на Европейския съюз, независимо от приложимото право към договора, при условие че са спазени следните условия:

1. договорът е сключен в държавата, в която живее потребителят;
2. договорът е предшестван от специално изготвена оферта или реклама, в резултат на които потребителят е предприел действия за сключване на договора;
3. договорът е сключен в държава, в която потребителят е отишъл в резултат на предложение за пътуване, направено от продавача, с цел сключване на договора.

Чл. 161. (1) При неспазване изискванията на чл. 152 и 153 договорът за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период е недействителен.

(2) За неуредените по този раздел случаи се прилагат разпоредбите на Закона за задълженията и договорите.

Глава осма.

ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Раздел I.

Административни органи за защита на потребителите

Чл. 162. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма провежда и координира държавната политика в областта на защитата на потребителите.

Чл. 163. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма предприема мерки за интегриране на политиката за защита на потребителите при провеждане на другите секторни и хоризонтални политики.

Чл. 164. (1) (Предишен текст на чл. 164 - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма:

1. прави предложения за изменение на действащи и за приемане на нови нормативни актове в областта на защитата на потребителите;

2. издава подзаконовни нормативни актове в областта на защитата на потребителите в случаите, предвидени в закон;

3. дава становища по нормативни актове, имащи отношение към защитата на потребителите;

4. ръководи работата на Националния съвет за защита на потребителите;

5. координира дейността на другите административни органи, имащи отношение към защитата на потребителите;

6. осъществява сътрудничество с административни органи за защита на потребителите на други държави и представлява Република България в международните организации за защита на потребителите;

7. (нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) изготвя списък на квалифицираните организации в Република България, които имат правен интерес да предявяват искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Списъкът по ал. 1, т. 7 се изготвя въз основа на критерии, определени с наредба на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма предоставя на Европейската комисия списъка на квалифицираните организации в Република България, както и техния предмет на дейност и правноорганизационна форма.

Чл. 165. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Комисията за защита на потребителите е юридическо лице на бюджетна издръжка - второстепенен

разпоредител с бюджетни кредити, със седалище София. Тя е колегиален орган към министъра на икономиката, енергетиката и туризма с регионални звена на територията на страната.

(2) Комисията за защита на потребителите се състои от петима членове, в т.ч. председател, които се определят за срок 5 години с решение на Министерския съвет и се назначават от министър-председателя. От членовете на комисията поне един е юрист и един е икономист.

(3) Комисията за защита на потребителите:

1. приема годишна план-програма и периодични планове за извършване на контролна дейност;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) осъществява контрол върху нелоялните търговски практики;

3. предявява искове за колективна защита на потребителите;

4. изготвя насоки и препоръки във връзка с конкретни неравноправни клаузи в договорите;

5. осъществява контрол за безопасност на стоките и услугите в съответствие с изискванията на този закон.

(4) Председателят на Комисията за защита на потребителите:

1. представлява комисията и упълномощава лица, които да я представляват;

2. ръководи заседанията на комисията;

3. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) организира и ръководи дейността на комисията;

4. упражнява функциите на орган по назначаването по отношение на държавните служители и на работодател по отношение на служителите, работещи по трудови правоотношения;

5. сключва договори, необходими за дейността на комисията и на нейната администрация, или оправомощава лица за тяхното сключване;

6. издава индивидуални административни актове, наказателни постановления и налага принудителни административни мерки и оправомощава длъжностни лица за издаването на наказателни постановления в предвидените в нормативни актове случаи.

(5) Председателят и членовете на Комисията за защита на потребителите трябва да отговарят на следните условия:

1. да са български граждани;

2. да имат висше образование със степен "магистър";

3. да имат най-малко 5 години трудов стаж;

4. (изм. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) да не заемат длъжност или да не извършват дейност по чл. 19, ал. 6 от Закона за администрацията.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Всеки член на комисията е длъжен да разкрие писмено пред комисията всеки частен интерес по смисъла на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси при вземане на конкретно решение, и да не участва в обсъждането и гласуването му.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.)

(8) Правомощията на членовете на комисията се прекратяват при смърт или предсрочно:

1. по тяхно писмено искане;

2. при установяване на несъвместимост с изискванията на този закон;

3. когато са осъдени на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ

характер;

4. при невъзможност да изпълняват задълженията си повече от три месеца;
5. (нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

(9) При прекратяване на правомощията на член на комисията в срок до един месец от деня на прекратяване на правомощията компетентният орган определя и назначава нов член до изтичане на съответния мандат.

(10) Дейността, структурата и организацията на работа и численият състав на Комисията за защита на потребителите и на нейната администрация се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 166. Кметът на общината създава в общинската администрация звено за защита на потребителите, чрез което:

1. осъществява контрол по глава втора, глава четвърта, раздел III и глава пета, раздели II и III;
2. консултира потребителите относно правата им по този закон;
3. предоставя на Комисията за защита на потребителите информация за опасни стоки;
4. сезира компетентните органи при установяване нарушения на други нормативни актове, засягащи правата и интересите на потребителите.

Раздел II. Сдружения на потребителите

Чл. 167. (1) Гражданите могат да се сдружават с цел защита на правата и интересите на потребителите.

(2) Не могат да заемат ръководни длъжности в управителните органи на сдруженията на потребителите:

1. служители в държавните органи и в органите на местното самоуправление и местната администрация, които осъществяват функции по защита на потребителите;
2. производители, вносители, търговци и доставчици;
3. лица, които заемат ръководна или контролна длъжност в търговско дружество или кооперация;
4. лица, които заемат ръководна длъжност в политическа партия или организация.

Чл. 168. (1) Сдруженията на потребителите са сдружения с нестопанска цел, които:

1. действат изключително в интерес на потребителите;
2. не са свързани с определена политическа партия;
3. са икономически независими от производители, вносители, търговци и доставчици;
4. са регистрирани в Министерството на правосъдието като сдружения с

нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност.

(2) Обстоятелствата по ал. 1, т. 2 и 3 се доказват с декларация.

Чл. 169. (1) Сдруженията на потребителите имат право да:

1. получават информация за проекти на нормативни актове, отнасящи се до правата и интересите на потребителите, и да дават становища по тях;

2. информират контролните органи за случаи, в които са нарушени правата на потребителите;

3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) получават информация от държавните и общинските органи за проекти на методики за формиране цените на обществените услуги, свързани с топлоснабдяване, електроснабдяване, водоснабдяване и канализация, транспорт, пощенски съобщения и електронни съобщения;

4. предлагат на всички контролни органи извършването на проверки, анализи и изпитвания на стоки и услуги;

5. съдействат за разрешаване на спорове, възникнали между потребители и търговци;

6. сезират съда за нарушаване на правата и интересите на потребителите в случаите и при условията на този закон;

7. сключват колективни споразумения със сдруженията на търговците.

(2) Държавните органи и органите на местното самоуправление и местната администрация оказват съдействие на сдруженията на потребителите в дейността им, свързана със защита на потребителите.

Чл. 170. (1) Представително е това сдружение на потребителите, което отговаря на следните условия:

1. извършва ефективна обществена дейност за защита на интересите на потребителите, което се преценява в зависимост от:

а) извършените и разпространените публикации за защита на потребителите;

б) проведените информационни кампании за запознаване на потребителите с техните права;

в) предприетите действия за защита на колективните интереси на потребителите;

2. изградените приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите, които трябва да са най-малко в една трета от областните градове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Сдруженията на потребителите доказват обстоятелствата по ал. 1 пред министъра на икономиката, енергетиката и туризма чрез представяне на отчет за извършената дейност за защита на потребителите през предходната година, който се представя до 31 януари на следващата година.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма изготвя ежегодно списък на представителните сдружения на потребителите, отговарящи на изискванията на ал. 1, който се публикува в Интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 171. (1) Представителните сдружения на потребителите участват в

Националният съвет за защита на потребителите, в колективните и консултативните органи за защита на потребителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Представителните сдружения на потребителите правят мотивирано предложение до министъра на икономиката, енергетиката и туризма за определяне представители на потребителските организации, които да участват в колективните и консултативните органи за защита на потребителите.

Чл. 172. (1) Държавата може да финансира сдружения на потребителите по реда на чл. 196 съобразно обема и общественото значение на извършената работа в интерес на потребителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Средствата по ал. 1 се разпределят от министъра на икономиката, енергетиката и туризма по негова преценка съобразно дейността и при спазване принципите на обективност, прозрачност и безпристрастност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма съгласувано с министъра на финансите издава наредба за условията и реда за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите.

Раздел III.

Национален съвет за защита на потребителите

Чл. 173. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Националният съвет за защита на потребителите е консултативен орган към министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Националният съвет за защита на потребителите се състои от председател, заместник-председател и 12 членове.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Председател на Националният съвет за защита на потребителите е министърът на икономиката, енергетиката и туризма, а заместник-председател е заместник-министърът на икономиката, енергетиката и туризма, отговарящ за политиката за защита на потребителите.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Националният съвет за защита на потребителите включва по един представител на Министерството на здравеопазването, Министерството на земеделието и продоволствието, Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Министерството на транспорта, Министерството на финансите и на Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, определени от съответните министри, и шестима представители на представителните сдружения на потребителите.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Представителите на представителните сдружения на потребителите се определят въз основа на мотивирано предложение до министъра на икономиката, енергетиката и туризма, подписано най-малко от две трети от сдруженията по чл. 170.

(б) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Поименният състав на Националния съвет за защита на потребителите се определя със заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 174. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава правилник за работата на Националния съвет за защита на потребителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Административното обслужване на дейността на Националния съвет за защита на потребителите се осигурява от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл. 175. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Националният съвет за защита на потребителите:

1. консултира министъра на икономиката, енергетиката и туризма за провеждане на ефективна потребителска политика;

2. изготвя програми за провеждане на потребителска политика;

3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) прави предложения чрез министъра на икономиката, енергетиката и туризма за изменения и допълнения в правното регулиране на защитата на потребителите;

4. прави предложения до съответните държавни органи във връзка с ефективното прилагане на законодателството, свързано със защитата на потребителите;

5. дава становища по проекти на нормативни актове, свързани с правата на потребителите;

6. насърчава сключването на споразумения между сдружения на потребителите и сдружения на търговците;

7. обсъжда други въпроси, свързани със защитата на потребителите.

(2) По решение на Националния съвет за защита на потребителите към него могат да се създават комисии и работни групи за решаване на отделни проблеми.

Чл. 176. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Националният съвет за защита на потребителите се свиква на заседание от министъра на икономиката, енергетиката и туризма най-малко веднъж на 4 месеца и може да взема решение, когато на заседанията присъстват най-малко две трети от членовете му. Решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете му. Националният съвет за защита на потребителите може да се свиква и от половината от членовете му.

Чл. 177. Членовете на Националния съвет за защита на потребителите не получават възнаграждение за работата си в него.

Глава девета. ПОТРЕБИТЕЛСКИ СПОРОВЕ

Раздел I.

Потребителски жалби и сигнали

Чл. 178. (1) За нарушаване на правата, предоставени им по този закон, потребителите и сдруженията на потребителите имат право да подават сигнали, жалби и молби до контролните органи, изпълняващи функции за защита на потребителите. Преписи от сигналите, жалбите и молбите могат да се изпращат и до по-горестоящи органи.

(2) Сигналите, жалбите и молбите могат да се подават писмено, устно или по друг подходящ начин. Когато е необходимо сигналът, жалбата или молбата да се подаде писмено или да отговаря на определени изисквания, на подателя се дават съответни разяснения.

(3) Сигналите, жалбите и молбите, подадени до некомпетентен орган, се препращат най-късно 7 дни от датата на постъпването им на компетентния орган, като се уведомяват техните податели. Сигналът, жалбата или молбата не се препраща, когато има данни, че въпросът е отнесен и до компетентния орган.

Чл. 179. (1) Държавните органи са длъжни да регистрират подадените до тях сигнали, жалби и молби на потребителите и да образуват производство за разглеждането им. По анонимни сигнали производство не се образува.

(2) Органът, до който е подаден сигнал, жалба или молба, е длъжен да насочи потребителя и да му разясни неговите права и задължения.

(3) На лицата, чиито искания са незаконосъобразни или неоснователни или не могат да бъдат удовлетворени по обективни причини, се посочват съображенията за това.

Чл. 180. (1) Когато по сигнала, жалбата или молбата не е нужно да се извършва проверка, компетентният орган е длъжен да разгледа случая и да вземе решение в 14-дневен срок, а в останалите случаи - в едномесечен срок от датата на постъпването на сигнала, жалбата или молбата.

(2) Решението по сигнала, жалбата или молбата се съобщава писмено на подателя и на другите заинтересовани лица и организации, ако има такива, в 7-дневен срок от датата на постановяването му.

(3) Решения с голямо обществено значение могат да се разгласяват чрез печата или по друг подходящ начин по преценка на органа, който ги е постановил.

(4) Когато в сигнал, жалба или молба е отправено искане, което не е уважено, компетентният орган в отговора си до подателя излага съображенията и мотивите си за това.

Чл. 181. (1) Сигнали, жалби и молби, подадени повторно по въпрос, по който има решение, не се разглеждат, освен ако са във връзка с изпълнението на решението или се основават на нови факти и обстоятелства.

(2) Сигналите, жалбите и молбите, които не се разглеждат, се връщат на подателя, като му се съобщават и основанията за това.

(3) На сигнали, жалби и молби по въпроси, на които е отговорено по ал. 2, но съдържащи нови обстоятелства, се отговаря само на новите обстоятелства.

Раздел II. Помирителни комисии

Чл. 182. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма създава помирителни комисии, които съдействат за разрешаването на спорове между потребители и търговци, включително във връзка с гаранционната отговорност, правото на рекламация за стоки или услуги и неравноправните клаузи в договори, с търговските практики и договорите, сключвани с потребители.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя със заповед седалището и района на действие на помирителните комисии и одобрява списък на членовете им, които ще съдействат за постигането на споразумение между потребители и търговци. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник".

(3) Съдействието по ал. 1 се осъществява по искане на потребител с местоживеене или седалище в района на действие на съответната помирителна комисия.

(4) Производството пред помирителна комисия не е задължителна предпоставка за предявяване на иск пред съда.

Чл. 183. (1) Помирителната комисия включва по един представител на Комисията за защита на потребителите, определен от председателя ѝ, представител на сдружение на търговците и представител на сдружение на потребителите. Последните двама представители се определят от одобрения списък по чл. 182, ал. 2 по предложение на съответните сдружения съобразно предмета на искането.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Ако помирителна комисия не може да се създаде поради липса на представител на сдружение на търговците или сдружение на потребителите, министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя със заповед помирителната комисия, която ще съдейства за разрешаването на споровете в района, в който не може да се създаде помирителна комисия.

Чл. 184. (1) Помирителната комисия съдейства за доброволното уреждане на споровете чрез сключване на споразумение между страните по спора.

(2) Ако страна по спора не изпълнява задълженията си по споразумението, другата страна може да се обърне към съда за разглеждане на спора - предмет на споразумението.

Чл. 185. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава правилник за работата на помирителните комисии.

Раздел III. Средства за колективна защита. Искове за преустановяване на

нарушения и за обезщетение на потребителите

Чл. 186. (1) (В сила от 01.01.2007 г., доп. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Сдруженията за защита на потребителите, включени в списъка по чл. 164, ал. 1, т. 7, могат да предявят иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите. Искът се разглежда по реда на глава тридесет и трета "Производство по колективни иски" от Гражданския процесуален кодекс.

(2) Нарушение на колективните интереси на потребителите е всяко действие, което уврежда колективни интереси на потребителите и противоречи на разпоредбите на:

1. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) глава четвърта, раздел I "Договор, сключен извън търговския обект" и раздел II "Договор за продажба от разстояние", глава пета, раздел II "Гаранция на потребителската стока", глава шеста "Неравноправни клаузи в потребителски договори" и глава седма "Договор за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период";

2. глава четвърта, раздел II "Организиран групови и индивидуални туристически пътувания с обща цена" от Закона за туризма;

3. глава четвърта "Реклама, радио- и телевизионен пазар и спонсорство" от Закона за радиото и телевизията;

4. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2007 г., в сила от 13.04.2007 г.) глава десета "Реклама на лекарствените продукти" от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

5. (нова - ДВ, бр. 51 от 2006 г., в сила от 24.12.2006 г.) Закона за електронната търговия;

6. (нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г.) Закона за потребителския кредит;

7. (нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние;

8. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 51 от 2006 г., в сила от 24.12.2006 г., предишна т. 6, доп. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) други закони, имащи отношение към защитата на потребителите или

9. (нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., предишна т. 8 - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) националното законодателство на държава - членка на Европейския съюз, което въвежда следните директиви:

а) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

б) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 85/577/ЕИО на Съвета относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект;

в) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 87/102/ЕИО на Съвета относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно потребителския кредит;

г) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 89/552/ЕИО на Съвета относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност;

д) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 година относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки;

е) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

ж) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори;

з) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 94/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на купувачите с оглед на определени аспекти от договорите, свързани с придобиването на правото на временно ползване на недвижима собственост;

и) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние;

к) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции;

л) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия);

м) (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО;

н) (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) Иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, може да предявява и Комисията за защита на потребителите.

Чл. 186а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Иск по чл. 186, ал. 1 може да предяви и квалифицирана организация на държава - членка на Европейския съюз, на територията на която са настъпили последиците от нарушението на колективните интереси на потребителите, извършено на територията на Република България.

(2) Квалифицирана организация може да предяви иск по ал. 1, при условие че:

1. нарушението накърнява интересите, които са обект на защита от тази квалифицирана организация;

2. организацията е включена в списъка на квалифицираните организации, изготвен от Европейската комисия и публикуван в "Официален вестник" на Европейския съюз.

(3) Съдът преценява дали предметът на дейност на квалифицираната организация, включена в списъка по ал. 2, т. 2, ѝ позволява да предяви иска за защита на колективните интереси на потребителите.

Чл. 186б. (Нов - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

Чл. 187. Когато приеме, че определена търговска практика или действие съставлява нарушение по чл. 186, съдът може да:

1. задължи производителя, вносителя, търговеца и доставчика да огласи по подходящ начин и за своя сметка съдебното решение или част от него и/или да направи публично коригиращо изявление с оглед отстраняване на ефекта от нарушението;

2. разпорежи на производителя, вносителя, търговеца и доставчика да преустанови незаконната търговска практика или да отстрани от договора неравноправната клауза в определен срок;

3. постанови други подходящи мерки за преустановяване на нарушенията по искане на лицата по чл. 186, ал. 1.

Чл. 188. (1) Сдруженията на потребителите имат право да предявят иск за обезщетяване на вредите, причинени на колективните интереси на потребителите.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

(4) Когато искането за обезщетение е предявено от повече от едно сдружение на потребителите, обезщетението се присъжда на всички ищци за общо разпореждане.

(5) Полученото обезщетение може да бъде изразходвано само за защита на интересите на потребителите.

Чл. 189. (1) Когато са причинени вреди на двама или повече потребители, сдруженията на потребителите могат да предявят от тяхно име иск пред съда за обезщетение на претърпените от потребителите вреди, при условие че:

1. потребителите могат да бъдат установени;

2. потребителите са претърпели индивидуални вреди, причинени от един и същ производител, вносител, търговец или доставчик, и вредите имат един и същ произход;

3. сдружението на потребителите е било упълномощено с изрично писмено пълномощно за процесуално представителство поне от двама потребители да заведе иск за обезщетение от името на тези потребители и да ги представлява в процеса.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

(4) Условието по ал. 1 трябва да са налице и за предявяването на граждански иск в наказателен процес по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

Чл. 190. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г.) Исковете по този раздел се предявяват по мястото на извършване на нарушението или по постоянния адрес или седалището на ответника.

Чл. 190а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., отм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

Глава десета. КОНТРОЛ

Чл. 191. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Контролът по този закон се осъществява от Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Контролът по глава пета, раздел I "Обща безопасност на стоките и услугите" се осъществява от органите по чл. 82.

(3) Контролът по глава втора, глава четвърта, раздел III и глава пета, раздели II и III се осъществява и от звената за защита на потребителите в общинските администрации.

Чл. 192. Длъжностните лица на контролните органи по чл. 191 имат право:

1. на свободен достъп в производствените и търговските обекти;
2. да изискват необходимите документи във връзка с осъществявания от тях контрол;
3. да вземат проби и мостри за лабораторни изследвания;
4. да привличат експерти в съответната област, когато проверката е особено сложна и изисква специални знания;
5. да съставят актове за установяване на нарушения.

Чл. 192а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Длъжностните лица от Комисията за защита на потребителите имат право и:

1. на достъп до всички документи, свързани пряко или косвено с нарушение на този закон, независимо от формата на документа;
2. да разпоредят на всяко лице да предостави сведения за нарушения на този закон, които са му известни;
3. да извършват проверки на място.

(2) Председателят на Комисията за защита на потребителите има право да:

1. разпреди писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;
2. изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението на този закон и, ако е необходимо, да го задължи да направи декларацията обществено достояние;

3. разпореда прекратяване или забрана на всяко нарушение на този закон и, ако е необходимо, да направи разпореждането за прекратяване или забрана на нарушението обществено достояние.

Чл. 193. Длъжностните лица на контролните органи по чл. 191 са длъжни да:

1. установяват точно фактите при извършвания от тях контрол;
2. дават задължителни предписания за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона;
3. дават заключения по възраженията във връзка с установените нарушения;
4. опазват служебната, производствената и търговската тайна и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване, както и да не използват информацията от проверката извън предназначението ѝ;
5. уведомяват съответния специализиран орган за контрол в случаите, когато смятат, че е налице нарушение на друг нормативен акт.

Чл. 194. Специализираните органи за контрол, предвидени в други нормативни актове, чиито контролни функции са свързани пряко или косвено със защитата на потребителите, съдействат на Комисията за защита на потребителите, като:

1. я уведомяват за случаи, в които смятат, че е налице нарушение на този закон;
2. участват в извършването на съвместни проверки.

Чл. 195. (Доп. - ДВ, бр. 108 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Глобите и санкциите, събрани по този закон, се администрират по бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, с изключение на глобите и санкциите по наказателни постановления, издадени от кметове на общини или упълномощени от тях длъжностни лица, които постъпват по съответния общински бюджет.

Чл. 196. (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) По бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма се предвиждат средства за следните дейности по този закон:

1. изготвяне на нормативни актове за защита на потребителите;
2. програми и участия в национални и международни прояви за защита на потребителите;
3. подпомагане дейността на сдруженията на потребителите по чл. 172;
4. осигуряване работата на Националния съвет за защита на потребителите;
5. информация и популяризиране на дейностите по защита на правата на потребителите;
6. квалификация и обучение на служителите на органите за защита на потребителите;
7. подпомагане на дейността на помирителните комисии по чл. 182;
8. изграждане, развитие и поддържане на материална база на контролните органи;
9. анализи и експертизи, свързани с контролната дейност по този закон;
10. застраховка на служителите на контролните органи по този закон;

11. възнаграждения на независими експерти, консултанти и извънщатни сътрудници и осигуряване на условия за тяхната работа;

12. командироване на служителите на контролните органи по този закон на територията на страната;

13. други разходи, свързани със защитата на потребителите.

(2) Служителите на контролните органи по този закон имат право на материално стимулиране.

(3) Сумите за материално стимулиране на едно лице по ал. 2 за една календарна година не могат да превишават 8 негови основни месечни работни заплати.

Глава единадесета.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 197. За нарушение на разпоредбите на чл. 4, 5, 6 и 8 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 300 до 1500 лв.

Чл. 198. За нарушение на изискванията за етикетиране на стоките по чл. 9, 10 и 11 и на наредбите по чл. 12 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 300 до 1500 лв.

Чл. 199. За нарушение на чл. 13 и 14 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 2000 лв.

Чл. 200. За нарушение на разпоредбите по чл. 15, 16, 17, 19, чл. 20, ал. 1 и чл. 21 - 29 и на наредбите по чл. 31 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 201. За нарушение на разпоредбата на чл. 30 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 202. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 203. (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

Чл. 204. За нарушение на разпоредбата на чл. 46 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 205. За нарушение на разпоредбата на чл. 51 на виновните лица се налага

глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 5000 до 15 000 лв.

Чл. 206. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Който не изпълни задълженията си за предоставяне на информация на потребител по чл. 52 или чл. 59, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 207. (Отм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.)

Чл. 208. Който в нарушение на чл. 62, ал. 1 доставя стоки или предоставя услуги на потребител срещу заплащане без изрично и предварително искане от страна на потребителя, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 209. За нарушение на чл. 63, 64, чл. 65, ал. 1 и чл. 66 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 210. За нарушение на чл. 67 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 210а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) За нарушение на чл. 68в, чл. 68г, чл. 68ж, т. 1 - 11, 13, 15, 18 - 23 и чл. 68к, т. 3 - 6 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 10 000 лв.

Чл. 210б. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) За нарушение на чл. 68ж, т. 12, 14, 16 и 17 и на чл. 68к, т. 1, 2, 7 и 8 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 1000 до 15 000 лв.

Чл. 210в. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2008 г.) Който не изпълни заповед по чл. 68л, ал. 1 или разпореждане по чл. 68л, ал. 3 се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 211. За нарушение на чл. 69, ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 5000 до 25 000 лв.

Чл. 212. Производител или доставчик на услуги, който предлага стоки и услуги

на потребителите, без да е оценил и удостоверил съответствието им с нормативно установените изисквания за безопасност по чл. 72, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция, в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 213. За нарушение на разпоредбата на чл. 73, ал. 1 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 214. За нарушение на чл. 76 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 215. Който не изпълни разпореждане или задължително предписание на контролен орган за предприемане на мерки за осигуряване безопасността на стоките и услугите по чл. 75, ал. 3, чл. 84, 85, чл. 86, ал. 1, чл. 87, чл. 88, ал. 1, чл. 89, ал. 1, 2 и 3, чл. 92, 93 и 100, се наказва с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция, в размер от 3000 до 15 000 лв.

Чл. 216. За нарушение на чл. 77 виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 217. (1) Който откаже достъп до производствени или търговски помещения или складове или по какъвто и да е начин възпрепятства контролен орган да изпълнява служебните си задължения по чл. 94, се наказва с глоба в размер 1000 лв.

(2) При повторно нарушение на виновното лице се налага глоба в размер от 3000 до 5000 лв.

Чл. 218. За неизпълнение на задължението по чл. 79 и 80 виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 3000 до 10 000 лв.

Чл. 219. За нарушение на наредбата по чл. 99 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 5000 лв.

Чл. 220. За нарушение на разпоредбата на чл. 101, ал. 3 длъжностното лице се наказва с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., освен ако нарушението съставлява престъпление по Наказателния кодекс.

Чл. 221. За нарушение на разпоредбите на чл. 118, 119 и 120 за предоставяне на гаранция на потребителски стоки в писмена форма и за изискванията към

информацията, която заявлението за гаранция трябва да съдържа, виновните лица се наказват с глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица се налага имуществена санкция, в размер от 500 до 1500 лв.

Чл. 222. За неизпълнение на разпоредбите на чл. 123, ал. 2 и чл. 127 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 222а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Който не се е произнесъл в срока по чл. 113 по приета от него рекламация, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 223. Който не изпълни задълженията си по чл. 151, ал. 1 - 4, чл. 152 и 153, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 300 до 3000 лв.

Чл. 224. Който излъчва или предоставя за излъчване за своя сметка реклама за сключване на договор за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период, която не отговаря на изискванията на чл. 151, ал. 5, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 500 до 3000 лв.

Чл. 225. Който в нарушение на чл. 156 изисква или приема плащане от потребител по договора за придобиване частично право на ползване на недвижим имот за определен период преди изтичането на срока по чл. 154, в който потребителят има право да се откаже от сключения договор, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 225а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) (1) Който не изпълни съдебно решение по чл. 186б, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв., а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция в размер от 1000 до 20 000 лв.

(2) Глобата или имуществената санкция се налага по реда на чл. 405 от Закона за съдебната власт.

Чл. 226. (1) Който не изпълни разпореждане на съда за предприемане на мерки по чл. 187 за преустановяване на нарушения или който въпреки разпореждането на съда продължава да упражнява незаконна търговска практика или да предлага договори с неравноправни клаузи за потребителите, се наказва с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 5000 до 25 000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г.) Глобата или имуществената санкция се налага по реда на чл. 405 от Закона за съдебната власт.

Чл. 227. Длъжностно лице, което не изпълни задължение по този закон, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

Чл. 228. За нарушения на този закон, извън посочените в тази глава, виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в размер от 100 до 500 лв.

Чл. 229. За нарушение на наредбите и другите нормативни актове по прилагането на този закон, за които не са предвидени санкции по тази глава, на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 50 до 500 лв.

Чл. 230. За неизпълнение на задължително предписание на контролен орган за защита на потребителите за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона, извън случаите по чл. 215, на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 200 до 1000 лв.

Чл. 230а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) За неизпълнение на разпореждане по чл. 192а, ал. 1, т. 2 и ал. 2 на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция, в размер от 500 до 2000 лв.

Чл. 231. При повторно нарушение по тази глава виновните лица се наказват с глоба, а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция, в двоен размер.

Чл. 232. (1) В случаите на санкционирано с влязло в сила наказателно постановление нарушение по този закон контролният орган предлага на органа, издал лиценза и/или разрешителното за упражняване на дейност, неговото отнемане.

(2) Органът, издал лиценза и/или разрешителното за упражняване на дейност, се произнася по предложението с мотивирано решение, за резултатите от което уведомява незабавно контролния орган по ал. 1, а в случай че отнема издадения лиценз или разрешение, посочва и датата и основанието за отнемането му.

Чл. 233. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица, определени от ръководителя на съответния контролен орган или от кмета на общината.

(2) Наказателните постановления се издават от ръководителя на контролния орган, от кмета на общината или от упълномощени от тях длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. При противоречие на разпоредби на два закона се прилагат тези, които осигуряват по-висока степен на защита на потребителите.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) При противоречие между разпоредбите на глава четвърта, раздел IV и разпоредби на законодателството на Европейската общност с пряко действие, които съдържат специални изисквания относно нелоялните търговски практики, се прилагат разпоредбите на законодателството на Европейската общност.

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) При противоречие между разпоредбите на глава четвърта, раздел IV и разпоредбите на друг закон, които предвиждат по-строги изисквания относно нелоялни търговски практики, се прилага този закон.

§ 2. Разпоредбите на глава пета, раздел I се прилагат за всички стоки и услуги, независимо от начина на продажба, включително продажба от разстояние и по електронен път.

§ 3. Разпоредбите на глава пета, раздел I се прилагат и за стоки, предназначени за професионална употреба, които могат да бъдат използвани от потребители, когато, употребени при разумно предвидими условия, стоките могат да създадат рискове за здравето и безопасността на потребителите.

§ 4. Разпоредбите на глава пета, раздел I не се прилагат за употребявани стоки, които са доставени като антики (антикварни стоки) или като стоки, които се нуждаят от поправка или преработка, преди да бъдат използвани, при условие че доставчикът уведоми по ясен начин лицето, на което доставя стоката, за необходимостта от нейното преработване или поправка.

§ 5. Когато в друг нормативен акт за някои стоки или видове стоки има специални изисквания за безопасност, разпоредбите на глава пета, раздел I се прилагат за всички останали случаи и рискове или категории от рискове, които не са предвидени в специалния нормативен акт.

§ 6. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Разпоредбите на глава пета, раздел I, чл. 69 - 72 се прилагат и по отношение на козметични продукти за рисковете, които не са предмет на правна уредба в специален нормативен акт.

§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Разпоредбите на глава пета, раздел I, чл. 74 - 81, 90 и 91 се прилагат и по отношение на играчки, козметични продукти, лични предпазни средства и електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението.

§ 8. Разпоредбите на глава пета, раздел I, чл. 83, 84, 85, 87, 88 и 89 се прилагат и по отношение на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението.

§ 9. Разпоредбите на глава пета, раздел II се прилагат и за договорите за изработка и производство. Разпоредбите на глава пета, раздел II се прилагат и по отношение на газ и вода, когато са опаковани в определен обем и с определено количество.

§ 10. Разпоредбите на глава пета, раздел II не се прилагат по отношение на продажби, извършвани от държавния или частния съдебен изпълнител, както и по отношение на продажби на изоставени или отнети в полза на държавата стоки, извършвани от държавни органи. Разпоредбите на глава пета, раздел II не се прилагат и по отношение на електричество и на стоки, продавани на публичен търг.

§ 11. Разпоредбите на глава пета, раздел IV не се прилагат за вреди, настъпили от злополуки, причинени от атомна енергия, условията и редът за които са уредени в друг нормативен акт или произтичат от задължения, предвидени в международни конвенции, по които Република България е страна.

§ 12. Разпоредбите на глава пета, раздел IV не се прилагат за стоки, пуснати в обращение преди влизането в сила на закона.

§ 13. По смисъла на този закон:

1. "Потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност.

2. (доп. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Търговец" е всяко физическо или юридическо лице, което продава или предлага за продажба стоки, предоставя услуги или сключва договор с потребител като част от своята търговска или професионална дейност в публичния или в частния сектор, както и всяко лице, което действа от негово име и за негова сметка.

3. "Производител" е всяко физическо или юридическо лице, което:

а) по занятие произвежда стоки в завършен вид или съществено променя или преправя стока с оглед пускането ѝ на пазара;

б) се представя за производител, като поставя върху стоката, опаковката ѝ или върху техническата или търговската документация за нея своето име или фирма, свой производствен или друг отличителен знак.

4. "Доставчик" е всяко физическо или юридическо лице по веригата на доставката на стоката, което по занятие прехвърля собствеността или учредява, или прехвърля други вещни права върху стока в полза на друг доставчик или търговец, или което сключва договор с потребител в публичния или в частния сектор.

5. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Вносител" е всяко физическо или юридическо лице, което внася стока на територията на Европейската общност като част от своята търговска или професионална дейност с цел стоката да бъде разпространена на територията на Европейската общност.

6. "Пускане на пазара" е първото поставяне на стока или услуга на разположение на потребителите срещу заплащане или безплатно с цел нейното използване или употреба.

7. "Опаковка" са съдове и всякакви други приспособления или материали, които са годни да изпълняват функцията да съдържат и съхраняват различни стоки, предлагани пряко на потребителите.

8. "Продажна цена" е крайната цена за бройка или за определено количество стока или за услуга, включваща данък върху добавената стойност и всички допълнителни данъци и такси.

9. "Цена за единица мярка" е крайната цена, включваща данък върху добавената стойност и всички допълнителни данъци и такси за единица мярка от предлаганата стока. Единицата мярка е: за стоки, търгувани в зависимост от обема им - 1 литър или 1 кубически метър; за стоки, търгувани според теглото им - 1 килограм; за стоки, търгувани на дължина - 1 метър; за стоки, търгувани на площ - 1 квадратен метър.

10. "Стоки, продавани в насипно състояние" са стоките, които не са предварително пакетирани и се претеглят в присъствието на потребителя.

11. "Аукцион" е процедура за организиране продажбата на стоки, при която на проявилите интерес към стоката лица се предоставя възможност да се запознаят с нея и да предложат цена.

12. "Финансова услуга" е всяка услуга, свързана с дейността на кредитни институции, застрахователни компании и инвестиционни фирми, като:

- а) приемане на депозит и други платими средства;
- б) отпускане на кредит, в т.ч. потребителски кредит или кредит, обезпечен с ипотeka;
- в) финансов лизинг;
- г) паричен трансфер, издаване и управление на платежни средства;
- д) обмен на валута;
- е) предоставяне на гаранция и поемане на задължения;
- ж) приемане, предаване и/или изпълнение на поръчка и предоставяне на услуга за следните финансови продукти: инструменти на паричния пазар, прехвърляне на ценни книжа, финансови фючърси и опции, и инструменти, свързани с валутните курсове и с лихвения процент;
- з) управление на портфейлни инвестиции и предоставяне на съвети за инвестиране относно инструментите по буква "ж";
- и) съхраняване и управление на ценни книжа;
- к) (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) предоставяне на сейфове;
- л) застраховка "Живот";
- м) всички останали застраховки, извън тази по буква "л";
- н) застраховка, свързана с инвестиционен фонд;

- о) здравна осигуровка;
- п) индивидуална пенсионна схема.

13. "Стока" е продукт на трудова дейност, който е предназначен за потребление или може да бъде използван от потребителя, дори и да не е предназначен за него, и който се доставя или предоставя при извършването на търговска дейност, независимо дали се предлага срещу заплащане, или безвъзмездно и дали е нов, използван или обновен.

14. "Услуга" е всяка материална или интелектуална дейност, която се извършва по независим начин, предназначена е за друго лице и не е с основен предмет прехвърляне владение на вещ.

15. "Сериозен риск" е всяка сериозна опасност за здравето и безопасността на потребителите, която изисква бърза намеса на контролните органи, в т. ч. тази, чийто ефекти не настъпват незабавно.

16. "Изземване на стока" е всяка мярка, която има за цел да осигури връщането на опасна стока, доставена от производител или дистрибутор.

17. "Изтегляне на стока" е всяка мярка, която има за цел да предотврати разпространението, излагането на опасна стока за продажба, както и нейното предлагане на потребителите.

18. "Професионална тайна" е всяка информация, която контролните органи придобиват за целите на контрола за безопасност или във връзка с него и чието разгласяване може да застраши търговския интерес или престижа на производителя, дистрибутора, доставчика на услуги или на трето лице. Професионалната тайна не представлява служебна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

19. "Увредено лице" е всяко физическо лице, претърпяло имуществени вреди от дефект на стока.

20. "Пускане в обращение" е предоставянето на стока на доставчик или търговец безплатно или срещу заплащане за първи път, при което тя преминава от етапа на производство или внос към етапа на разпространение по веригата на доставката, включително съхраняване на стоката с цел продажба или дистрибуция.

21. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същото по вид нарушение.

22. (нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Квалифицирана организация" е всяка организация, учредена съобразно изискванията на националното законодателство на държава - членка на Европейския съюз, за защита на колективните интереси на потребителите, която има правен интерес да предяви иск за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите.

23. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Търговска практика" е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите.

24. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Много ограничен период от време" е периодът, посочен в чл. 66, ал. 1.

25. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Съществено изменение

на икономическото поведение на потребителите" е използването на търговска практика, която намалява значително способността на потребителя да вземе решение за закупуване на стока или услуга, след като се е запознал с тях, което води до вземането на решение, което потребителят не би взел без използването на тази търговска практика.

26. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Кодекс за добра практика" е споразумение или съвкупност от правила, които не произтичат от изискванията на нормативните актове и които определят поведението на търговците, поели задължение да спазват изискванията на кодекса по отношение на една или повече търговски практики или по отношение на една или няколко стопански дейности.

27. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Търговец, който отговаря за прилагането на кодекс за добра практика" е този, който отговаря за изготвянето и изменението на кодекс за добра практика и/или за осъществяването на контрол за неговото спазване от лицата, които са обявили, че ще спазват изискванията на кодекса.

28. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Добросъвестност и професионална компетентност" е степента на специални познания, умения и грижи, които може да се очаква да бъдат притежавани и проявени от търговеца спрямо потребителя съгласно почтените пазарни практики и/или принципа за добросъвестност в сферата на дейност, упражнявана от търговеца.

29. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Покана за покупка" е търговско съобщение, което посочва по подходящ начин, в зависимост от използваното средство за осъществяване на търговско съобщение, характеристиките на стоката или услугата и тяхната цена и което дава възможност на потребителя да направи покупка.

30. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Злоупотреба с влияние" е използването на позиция на сила спрямо потребителя за упражняване на натиск върху него, дори и без използването или заплахата за използване на физическа сила, по начин, който ограничава значително способността на потребителя да вземе решение за закупуване на стоката или услугата, след като се е запознал с нея.

31. (нова - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) "Търговско решение" е всяко решение, взето от потребител за това дали да закупи стока или услуга, за начините и условията за нейното закупуване, дали да извърши цялостно или частично плащане, дали да задържи стоката, или да се разпорежи с нея, да упражни правата си, предвидени в договора по отношение на стоката или услугата, независимо от това, дали потребителят решава да предприеме действие или не.

§ 13а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2007 г., в сила от 08.09.2007 г.) Този закон въвежда разпоредбите на:

1. Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите;

2. (отм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

3. Директива 97/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 84/450/ЕИО относно заблуждаващата реклама с цел да се обхване сравнителната реклама;

4. Директива 85/577/ЕИО на Съвета относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект;

5. Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние;
6. Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите;
7. Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции;
8. Директива 85/374/ЕИО на Съвета за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока;
9. Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори;
10. Директива 94/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на купувачите с оглед на определени аспекти от договорите, свързани с придобиването на правото на временно ползване на недвижима собственост;
11. Директива 98/27/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите;
12. Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 14. Законът за защита на потребителите и за правилата за търговия (обн., ДВ, бр. 30 от 1999 г.; изм., бр. 17 и 19 от 2003 г., бр. 42 от 2005 г.) се отменя.

§ 15. Всякото съдебно производство за забрана или прекратяване разпространението на заблуждаваща или непочтена реклама се довършват по досегашния ред.

§ 16. Всякото съдебно производство по дела, образувани на основание чл. 51 от отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, се довършват по досегашния ред.

§ 17. По отношение на продължителността на сроковете, започнали да текат при действието на отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, се прилагат разпоредбите на този закон, освен ако за изтичането на срока по отменения закон е нужен по-дълъг период от предвидения в този закон.

§ 18. (1) Министерският съвет приема наредбите по чл. 12, 79 и 99 в 6-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник".

(2) До приемането на наредбите по чл. 12 се прилагат подзаконовите

нормативни актове, издадени за прилагане на чл. 7 от отменения Закон за защита на потребителите и за правилата за търговия, доколкото не противоречат на този закон.

§ 19. Министърът на икономиката и енергетиката издава подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона в 6-месечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

§ 20. (1) Съществуващата до влизането в сила на този закон Комисия по търговия и защита на потребителите запазва статута си под наименованието "Комисия за защита на потребителите".

(2) Устройственият правилник на Комисията по търговия и защита на потребителите се привежда в съответствие с изискванията на закона в едномесечен срок от влизането му в сила.

§ 21. В Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37, 44 и 104 от 1996 г., бр. 43, 55 и 124 от 1997 г., бр. 21, 59, 70 и 73 от 1998 г., бр. 64 и 103 от 1999 г., бр. 36, 85 и 92 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 105 и 113 от 2002 г., бр. 58 и 84 от 2003 г., бр. 28 и 36 от 2004 г., бр. 38, 42, 43, 79 и 86 от 2005 г.) в чл. 126а, ал. 1 се създава буква "г":

"г) по искове по чл. 186 от Закона за защита на потребителите."

§ 22. В Закона за храните (обн., ДВ, бр. 90 от 1999 г.; изм., бр. 102 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 87 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 4 думите "и към стоки, имитиращи храни" се заличават.

2. В чл. 34, ал. 3 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 23. В Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г., бр. 19 и 88 от 2005 г.) в чл. 66, ал. 1 думите "на основание чл. 59, ал. 3 от Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия" се заличават.

§ 24. В Закона за занаятите (обн., ДВ, бр. 42 от 2001 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 56 от 2002 г.) в чл. 5, ал. 2 и чл. 6 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 25. В Закона за виното и спиртните напитки (обн., ДВ, бр. 86 от 1999 г.; изм., бр. 56 от 2002 г., бр. 16, 108 и 113 от 2004 г.) в чл. 79, ал. 1 думите "Комисията по

търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 26. В Закона за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи (ДВ, бр. 31 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 16, ал. 4 думите "Закона за защита на потребителите и правилата за търговия" се заменят със "Закона за защита на потребителите".

2. В чл. 69 и чл. 70, ал. 3 от думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 27. В Закона за туризма (обн., ДВ, бр. 56 от 2002 г.; изм., бр. 119 и 120 от 2002 г., бр. 39 от 2004 г., бр. 28, 39 и 94 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 31 думите "неравноправни клаузи по смисъла на чл. 35 и следващите от Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия" се заменят с "неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143 от Закона за защита на потребителите".

2. В чл. 59, ал. 3, чл. 64, ал. 1, т. 2, чл. 64б, ал. 1, 2 и 4 и чл. 87, ал. 1 и 2 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 28. В Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (обн., ДВ, бр. 36 от 1995 г., бр. 61 от 1996 г. - Решение № 10 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 38 от 1998 г., бр. 30 от 1999 г., бр. 10 от 2000 г., бр. 37 от 2000 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 59 от 2000 г., бр. 78 от 2000 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 41 от 2001 г., бр. 107 и 120 от 2002 г.; попр., бр. 2 от 2003 г.; изм., бр. 56, 71 и 112 от 2003 г., бр. 70 и 111 от 2004 г., бр. 37, 76, 85 и 87 от 2005 г.) в чл. 112, ал. 2 и 3 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 29. В Закона за далекосъобщенията (обн., ДВ, бр. 88 от 2003 г.; изм., бр. 19, 77, 88 и 95 от 2005 г.) в чл. 152 и чл. 215, ал. 2 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 30. В Закона за генетично модифицирани организми (обн., ДВ, бр. 27 от 2005 г.; изм., бр. 88 от 2005 г.) в чл. 7, ал. 5, т. 1, буква "ж", чл. 111, чл. 112, ал. 2, чл. 115, ал. 1 и чл. 143, ал. 4 и 6 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 31. В Закона за тютюна и тютюневите изделия (обн., ДВ, бр. 101 от 1993 г.; изм., бр. 19 от 1994 г., бр. 110 от 1996 г., бр. 153 от 1998 г., бр. 113 от 1999 г., бр. 33 и 102 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 20 от 2003 г., бр. 57 и 70 от 2004 г., бр. 91 и 95 от 2005 г.) в чл. 52, ал. 1, т. 6 и в чл. 52а, ал. 1 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 32. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43, 45 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79 и 92 от 2005 г.) в чл. 166а, ал. 1, чл. 166б, ал. 2 и 3 и чл. 173а, ал. 1 и 2 думите "Комисията по търговия и защита на потребителите" се заменят с "Комисията за защита на потребителите".

§ 33. В Закона за измерванията (обн., ДВ, бр. 46 от 2002 г.; изм., бр. 88 и 95 от 2005 г.) в чл. 75, ал. 2 думите "Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия" се заменят със "Закона за защита на потребителите".

§ 34. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2006 г., в сила от 30.06.2006 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 21.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на чл. 3, ал. 3, чл. 68а, чл. 159, чл. 160, чл. 164, ал. 1, т. 7, ал. 2 и 3, чл. 186, ал. 1 и ал. 2, т. 9, чл. 186а, 186б и § 13, т. 22, които влизат в сила от датата на присъединяването на Република България към Европейския съюз.

§ 35. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

Законът е приет от XL Народно събрание на 24 ноември 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 55. В Закона за защита на потребителите (ДВ, бр. 99 от 2005 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....
§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;
3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННАТА ТЪРГОВИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 51 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 24.12.2006 Г.)

§ 6. Този закон влиза в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на чл. 19, който влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Заклучителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПОТРЕБИТЕЛСКИЯ КРЕДИТ

(ОБН. - ДВ, БР. 53 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.10.2006 г.)

§ 2. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

8. В § 34 от преходните и заключителните разпоредби след думите "ал. 3" се добавя "чл. 68а", а думите "и 160" се заменят с "чл. 160, чл. 164, ал. 1, т. 7, ал. 2 и 3, чл. 186, ал. 1 и ал. 2, т. 7, чл. 186а, 186б и § 13, т. 22".

.....

§ 4. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

.....

2. Параграф 2, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Преходни и Заклучителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г.)

§ 36. Законът влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, с изключение на § 35, т. 2, която влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ
УСЛУГИ ОТ РАЗСТОЯНИЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 12. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 4, т. 1 и 5, които влизат в сила от деня на влизане в сила на Закона за електронната търговия.

**Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА 2007 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 108 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 г.)

§ 106. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 103 и 104, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ В
ХУМАННАТА МЕДИЦИНА**

(ОБН. - ДВ, БР. 31 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 13.04.2007 Г.)

§ 37. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 22, който влиза в сила една година след влизането в сила на този закон.

**Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. Кодексът влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. част седма "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";

2. параграф 2, ал. 4;

3. параграф 3 относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с чл. 307а - 307д и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с чл. 502 - 507;

4. параграф 4, ал. 2;

5. параграф 24;
6. параграф 60,
които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 64 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 08.09.2007 Г.)

§ 38. Навсякъде в закона в наименованията на актовете на Европейския съюз съкращението "ЕС" се заменя с "ЕО".

§ 39. Устройственият правилник на Комисията за защита на потребителите се привежда в съответствие с изискванията на този закон в едномесечен срок от влизането му в сила.

§ 40. Заварените висящи производства по чл. 39 се довършват по досегашния ред.

.....

§ 42. Заварените при влизането в сила на този закон висящи производства по чл. 32, ал. 1, 3 и 4, чл. 33 и чл. 34, ал. 3 и 4 от Закона за защита на конкуренцията пред Комисията за защита на конкуренцията се довършват по досегашния ред.

§ 43. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПЛАТЕЖНИТЕ УСЛУГИ И ПЛАТЕЖНИТЕ СИСТЕМИ

(ОБН. - ДВ, БР. 23 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 01.11.2009 Г.)

§ 21. Законът влиза в сила от 1 ноември 2009 г., с изключение на § 10, който влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА

(ОБН. - ДВ, БР. 82 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 16.10.2009 Г.)

§ 30. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30 от 2006 г., бр. 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г. и бр. 23 и 42 от 2009 г.) навсякъде думите "министърът на икономиката и енергетиката", "министъра на икономиката и енергетиката", "заместник-министърът на икономиката и енергетиката" и "Министерството на икономиката и енергетиката" се заменят съответно с "министърът на икономиката, енергетиката и туризма", "министъра на икономиката, енергетиката и туризма", "заместник-министърът на икономиката, енергетиката и туризма" и "Министерството на икономиката, енергетиката и туризма".

.....

§ 59. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Релевантни актове от Европейското законодателство

ДИРЕКТИВА 2002/65/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 септември 2002 година относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на Директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО

ДИРЕКТИВА 2001/95/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 3 декември 2001 година относно общата безопасност на продуктите

ДИРЕКТИВА 2000/31/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар

ДИРЕКТИВА 1999/42/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 7 юни 1999 година относно създаването на механизъм за признаване на придобита квалификация във връзка с професионалните дейности в приложното поле на Директивите за либерализация и преходни мерки и относно допълването на общата система за признаване на придобита квалификация

ДИРЕКТИВА 1999/44/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции

ДИРЕКТИВА 98/27/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 май 1998 година относно съдебни разпореждания във връзка със защитата на интересите на потребителите

ДИРЕКТИВА 97/55/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 6 октомври 1997 година за изменение на Директива 84/450/ЕИО относно заблуждаваща реклама, която включва сравнителна реклама

ДИРЕКТИВА 97/47/ЕО НА КОМИСИЯТА от 28 юли 1997 година относно изменение на приложенията към Директиви 77/101/ЕИО, 79/373/ЕИО и 91/357/ЕИО на Съвета

ДИРЕКТИВА 97/7/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 20 май 1997 година относно защита на потребителя по отношение на договорите от разстояние

ДИРЕКТИВА 94/47/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 октомври 1994 година относно защитата на купувачите с оглед на определени

аспекти от договорите, свързани с придобиването на правото на временно ползване на недвижима собственост

ДИРЕКТИВА 93/13/ЕИО НА СЪВЕТА от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори

ДИРЕКТИВА 90/314/ЕИО НА СЪВЕТА от 13 юни 1990 година относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 3 октомври 1989 година относно съгласуването на някои разпоредби, установени в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите-членки относно извършването на телевизионна дейност

ДИРЕКТИВА 87/102/ЕИО НА СЪВЕТА от 22 декември 1986 година относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителските кредити

ДИРЕКТИВА 85/577/ЕИО НА СЪВЕТА от 20 декември 1985 година относно защита на потребителите във връзка с договорите сключени извън търговския обект

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 25 юли 1985 година относно сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно отговорността за дефектни продукти

ДИРЕКТИВА 84/450/ЕИО НА СЪВЕТА от 10 септември 1984 година относно сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, свързани със заблуждаващи реклами

ДИРЕКТИВА 92/28/ЕЕС НА СЪВЕТА за рекламата по отношение на лекарствата

ДИРЕКТИВА 99/44/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за продажбата на стоки и свързаните с тях гаранции

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2006/2004 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 октомври 2004 година относно сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите